

PROJEKT
EDUKACYJNY

Bollwerk '42

PAMIĘTAMY

POZnań*

Patronat Honorowy
Prezydenta Miasta Poznania

**Szkoła Podstawowa nr 40 z Oddziałami Integracyjnymi im. Mieszka I w Poznaniu
w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 4
zaprosiła poznańskie szkoły podstawowe do wzięcia udziału we wspólnej akcji upamiętnienia i szerzenia
wiedzy na temat akcji “Bollwerk” – ważnego dla historii Poznania wydarzenia z lutego 1942r.**

**Projekt realizowany jest pod Honorowym Patronatem
Prezydenta Miasta Poznania.**

Celem I etapu projektu było:

- **upowszechnienie wśród uczniów, nauczycieli i społeczności lokalnej wiedzy o historii akcji „Bollwerk”,
która była największym i najbardziej spektakularnym atakiem ruchu oporu w Wielkopolsce w czasie II wojny światowej,**
- przygotowanie do upamiętnienia przyszłorocznej 80. rocznicy akcji „Bollwerk”,
- wychowanie w duchu patriotyzmu oraz wzmocnienie więzi lokalnych, identyfikacji z miejscem pochodzenia, jego dziedzictwem kulturowym,
- kształtowanie u uczniów poczucia przynależności do społeczności szkolnej i region.

W I etapie projektu edukacyjnego „Bollwerk’42 Pamiętamy” przewidzianego na lata 2021/2022 wzięli udział uczniowie i nauczyciele następujących szkół:

Szkoła Podstawowa nr 2 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Szarych Szeregów w Poznaniu
Szkoła Podstawowa nr 7 im. Erazma z Rotterdamu w Poznaniu
Szkoła Podstawowa nr 23 im. gen. Józefa Bema w Poznaniu
Szkoła Podstawowa nr 25 z Oddziałami Integracyjnymi i Specjalnymi im. Bohaterów Monte Cassino w Poznaniu
Szkoła Podstawowa nr 40 z Oddziałami Integracyjnymi im. Mieszka I w Poznaniu
Szkoła Podstawowa nr 46 im. Marii Dąbrowskiej w Poznaniu
Szkoła Podstawowa nr 48 z Oddziałami Integracyjnymi im. Generała Oswalda Franka w Poznaniu
Szkoła Podstawowa nr 53 im. Pawła Edmunda Strzeleckiego w Poznaniu
Szkoła Podstawowa nr 54 im. Jana Kasprowicza w Poznaniu
Szkoła Podstawowa nr 58 im. Jerzego Kukuczki w Poznaniu
Szkoła Podstawowa nr 60 im. Wojciecha Bogusławskiego w Poznaniu
Szkoła Podstawowa nr 66 im. Marii Skłodowskiej-Curie w Poznaniu
Szkoła Podstawowa nr 75 im. Powstańców Wielkopolskich w Poznaniu
Szkoła Podstawowa nr 77 im. 15 Pułku Ułanów Poznańskich w Poznaniu
Szkoła Podstawowa nr 78 im. prof. Wiktora Degi w Poznaniu
Szkoła Podstawowa nr 80 im. Kornela Makuszyńskiego w Poznaniu
Szkoła Podstawowa nr 82 im. księcia Przemysła I w Poznaniu
Szkoła Podstawowa nr 84 im. Tadeusza Kościuszki w Poznaniu
Szkoła Podstawowa nr 89 im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Poznaniu
Szkoła Podstawowa nr 90 im. hr. Władysława Zamoyskiego w Poznaniu
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Poznaniu
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5 w Poznaniu
Zespół Szkół z Oddziałami Sportowymi nr 1 w Poznaniu

Szkoły podstawowe miasta Poznania organizowały w formie on-line obchody 79. rocznicy akcji “Bollwerk” poprzez różnorodne działania:

- lekcje historii na temat przebiegu i znaczenia akcji „Bollwerk”,
- konkursy plastyczne na temat historii akcji „Bollwerk” w formie plakatów i lapbooków,
- szkolne akcje pisania patriotycznych wierszy,
- akcje projektowania znaczków okolicznościowych,
- opracowanie przez uczniów prezentacji multimedialnych oraz pierwszych stron gazet,
- wycieczki rodzinne śladami akcji “Bollwerk”.

Koordynatorzy szkolnych projektów “Bollwerk’42 Pamiętamy” przygotowali prezentacje z realizacji obchodów. Najciekawsze prace uczniów przedstawiamy na kolejnych slajdach, jednocześnie zapraszamy do odwiedzania stron internetowych szkół zaangażowanych w realizację projektu w celu poznania pełnych efektów działań.

Poniższe prace prezentujemy w kolejności alfabetycznej i numerycznej nazw szkół.

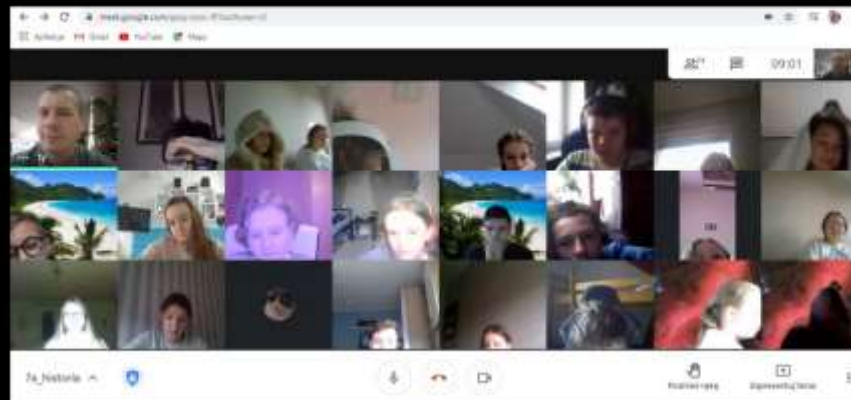
Lekcje historii na temat przebiegu i znaczenia akcji “Bollwerk”.

SZKOLNA AKCJA CZYTELNICZA
„AKCJA BOLLWERK'42”

fot. Uczennica klasy 7a – Katarzyna Dobrowolska

LEKCJA HISTORII POŚWIĘCONA AKCJI „BOLLWERK'42”
KLASA VII A

fot. Lekcja historii online w klasie VII A

OBOWIĄZEK PAMIĘTANIA: BOLLWERK – NAJWIĘKSZA
AKCJA POZNAŃSKIEGO PODZIEMIA

fot. Uczniowie oglądają film

pt. „Obowiązek pamiętania: Bollwerk – największa akcja poznańskiego podziemia”.
Link: <https://plus.gloswielpolski.pl/obowiazek-pamietania-bollwerk-najwieksza-akcja-poznanskiego-podziemia/ar/c5-14461543>

SZKOLNY QUIZ

AKCJA "BOLLWERK"

<https://view.genial.ly/60119c3c0f83110d86b0e051/horizontal-infographic-timeline-akcja-bollwerk>

Wybrane prace plastyczne
uczniów poznańskich szkół
podstawowych.

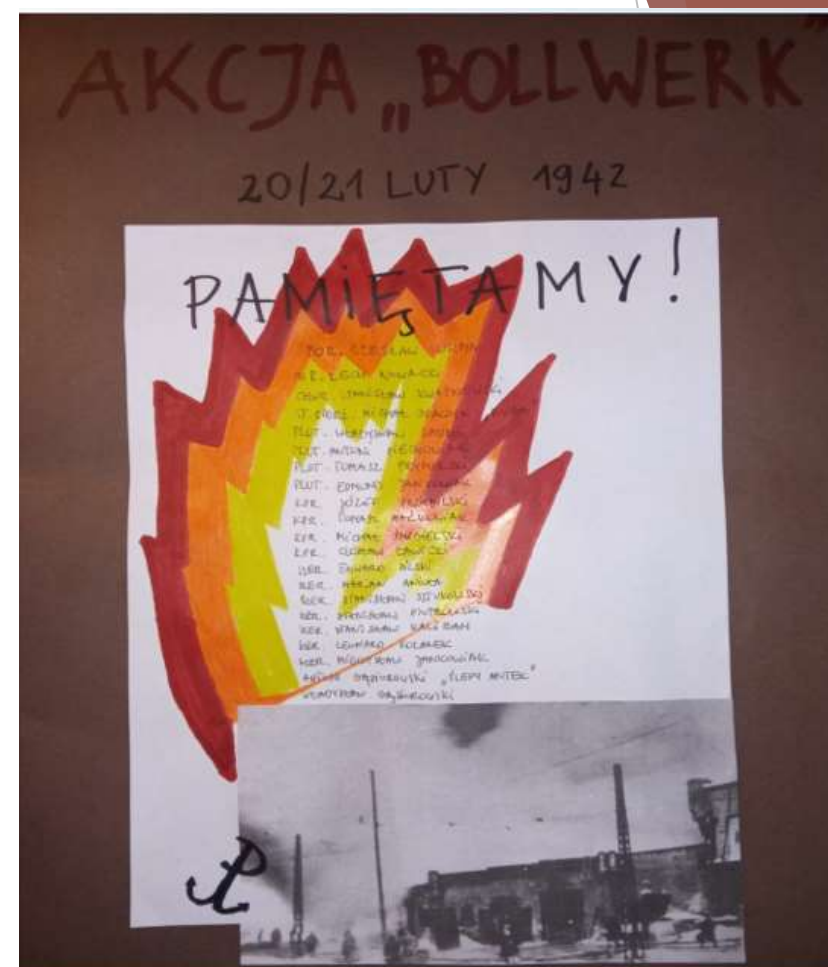
Aleksander Kmieć 4c - plakat

Piotr Kmieć 6e - plakat

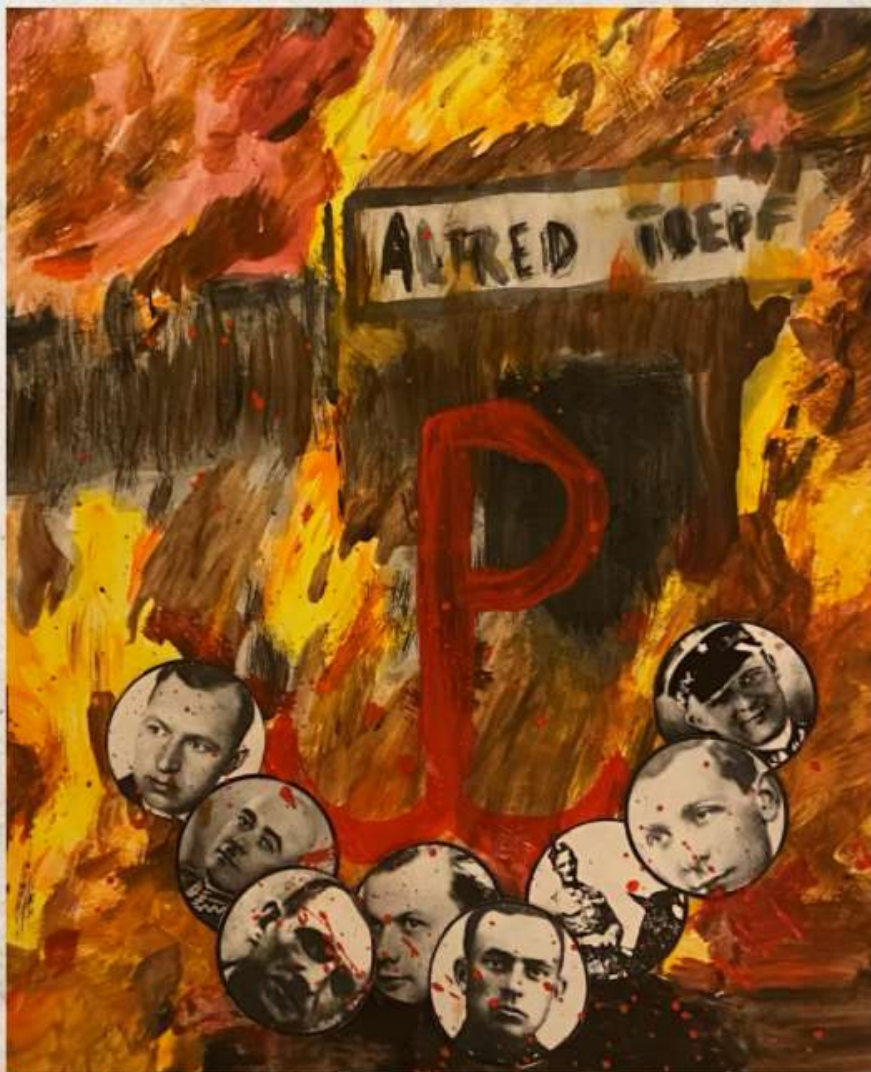
Lena Nowak 6e - plakat

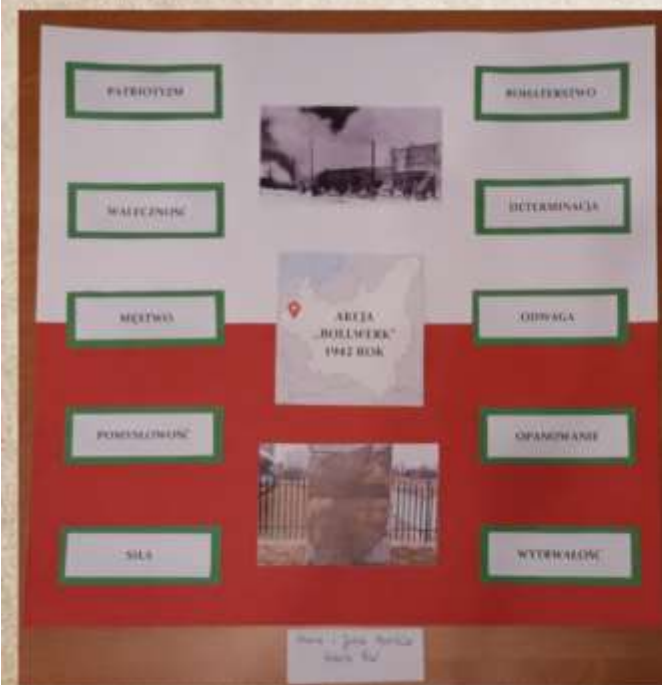

Adam Olejnik 7c - lapbook, wnętrze

Lilianna Hejdasz, klasa 6c

Julia i Oliwia Mirskie, klasa 8a

Szymon Adrzejak, klasa 7a

Anastazja Sowińska, klasa 5b

Nikodem Świder, klasa 5a

Franciszka Łobacz, klasa 6b

Jakub Owsianowski, klasa 7a

Kamil Cwojdziniński, klasa 6b

Vanessa Józwiak, klasa 6a

Kornelia Nowacka, klasa 6a

Kacper Liszkowski, klasa 7a

Julia Peta, klasa 8a

Mateusz Szczesniak, klasa 6b

Mateusz Wesolek, klasa 7b

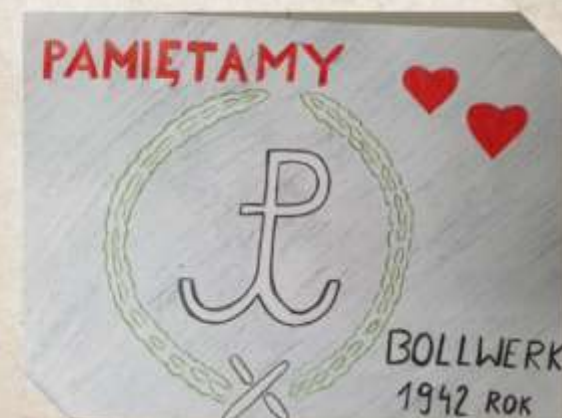
Tomasz Kucharski, klasa 6c

Olga Wesółowska, klasa 7a

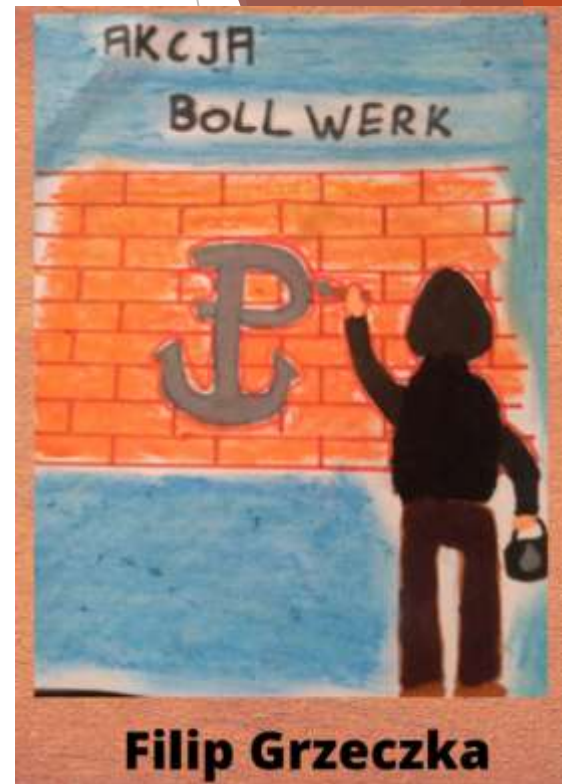
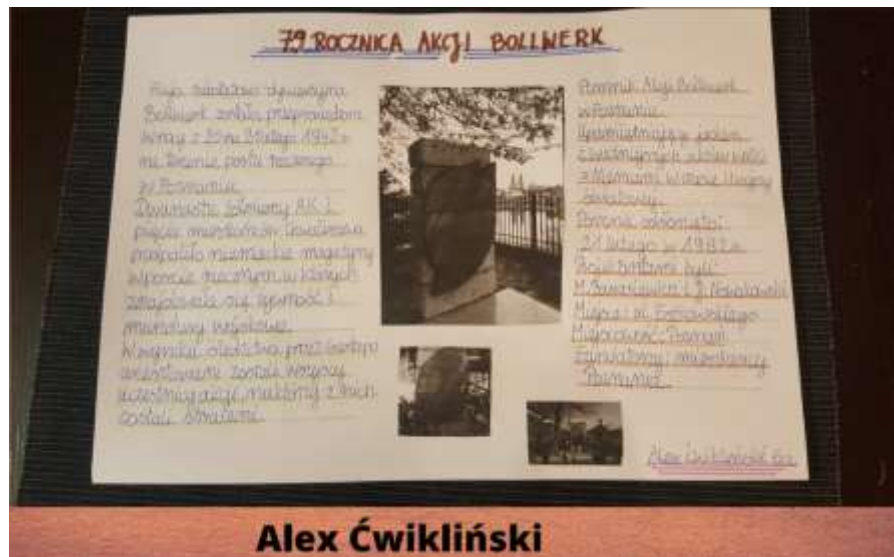

Nadia Bilicka, klasa 5a

Olek Sowiński, klasa 6a

Julia Przybecka, klasa 6a

Szkoła Podstawowa nr 25 z Oddziałami Integracyjnymi i Specjalnymi im. Bohaterów Monte Cassino w Poznaniu

Jakub Zawadzki, 6b

Sebastian Wierzbicki
6b

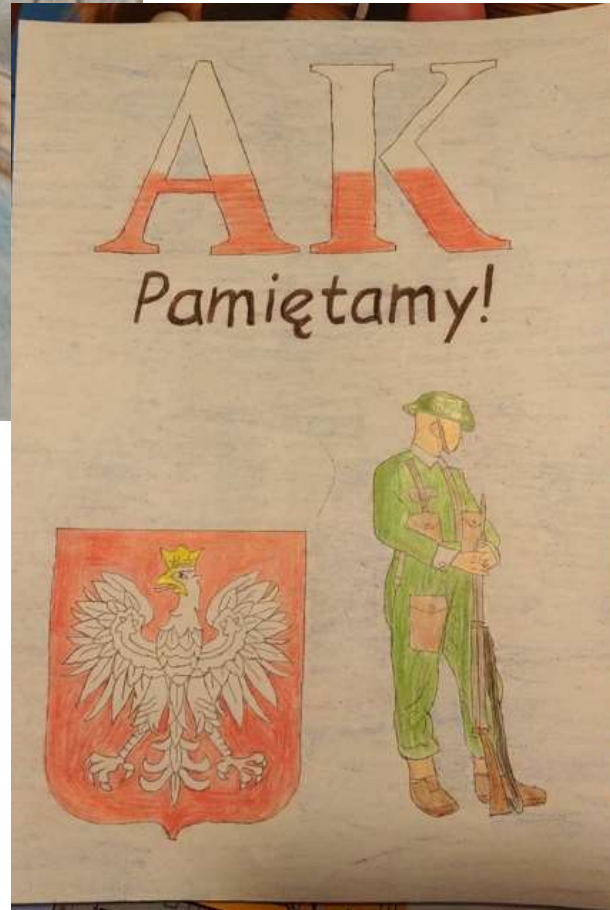
Kamil Nowik, 7c

Natalia Lech, 7b

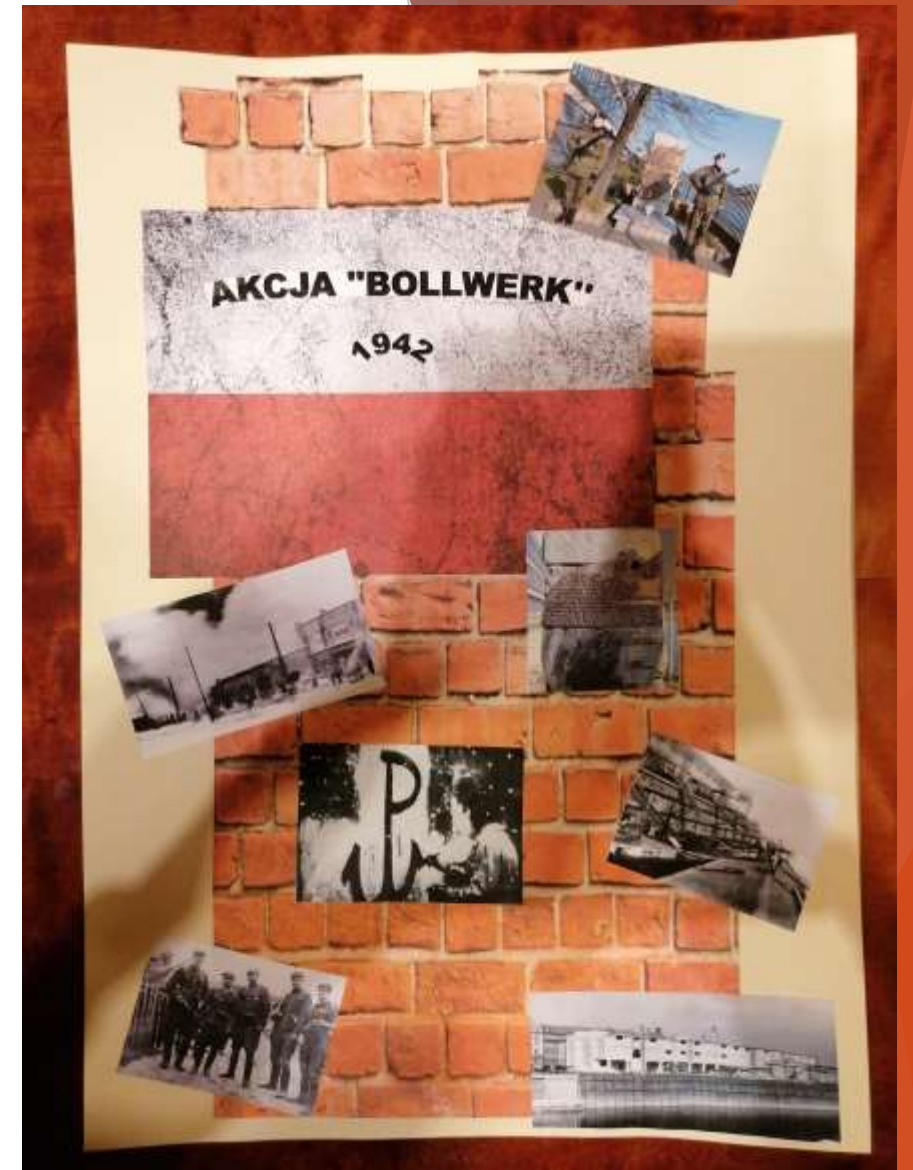

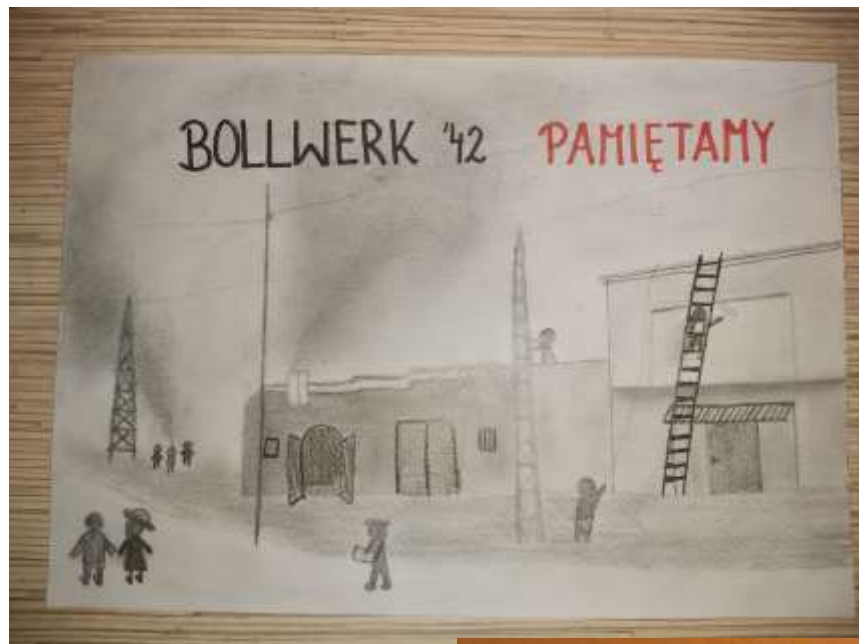
Karolina Karek, 8b

Wiktoria Dolata, 8a

Arkadiusz Stawicki, 7a

Wiktoria Sierota, 7b

Mikołaj Studziński, 6b

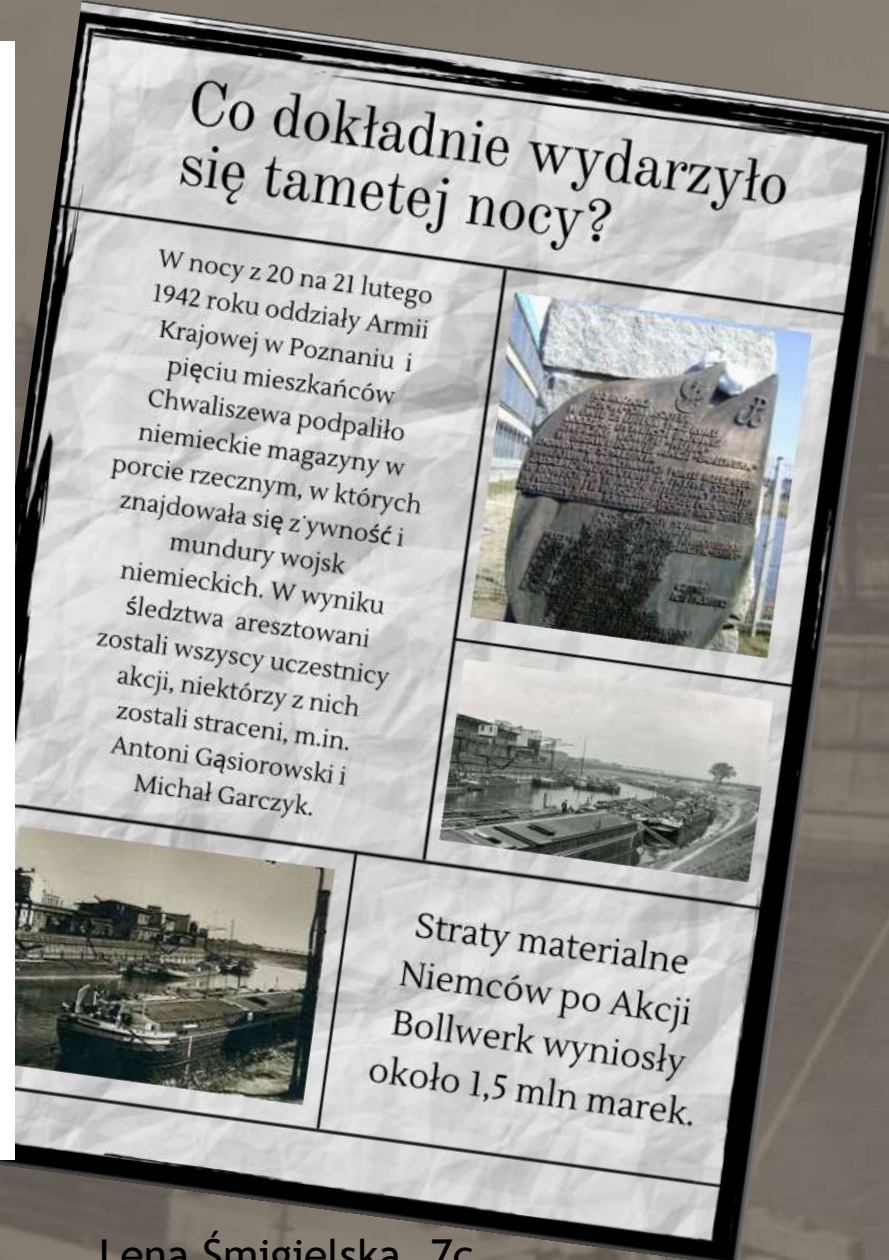
Lena Palot, 7b

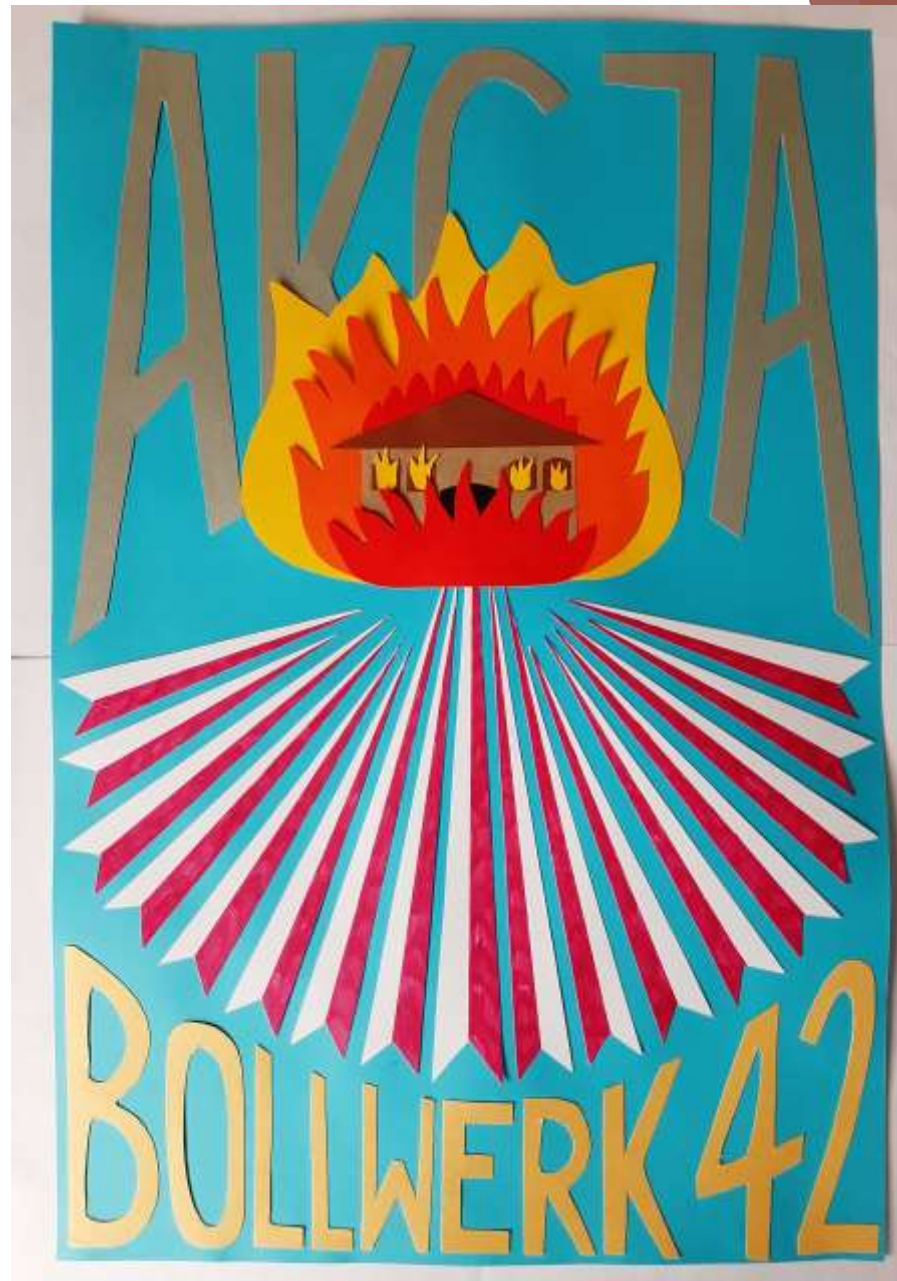
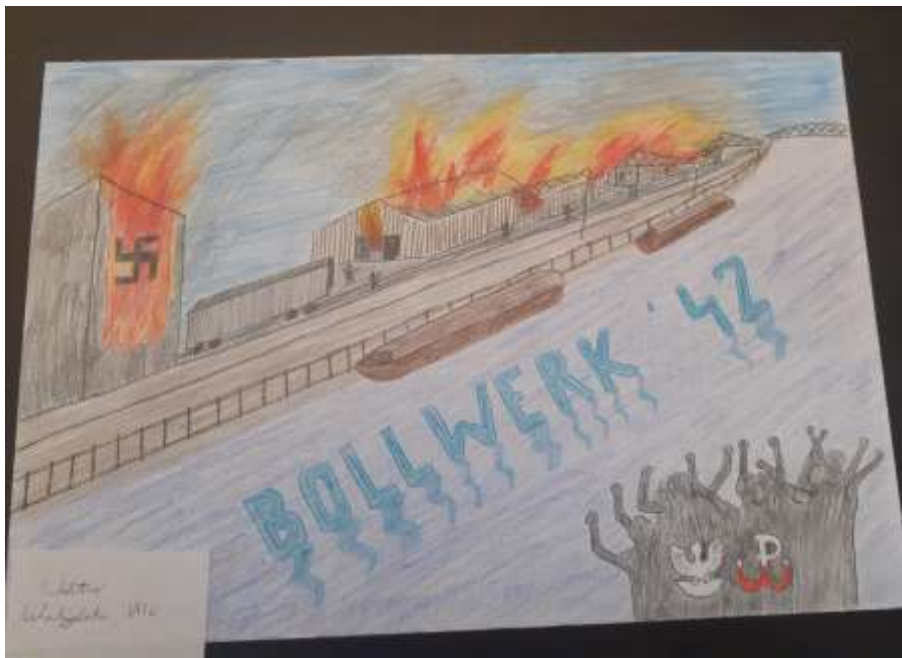
Mikołaj Kubiak, 6b

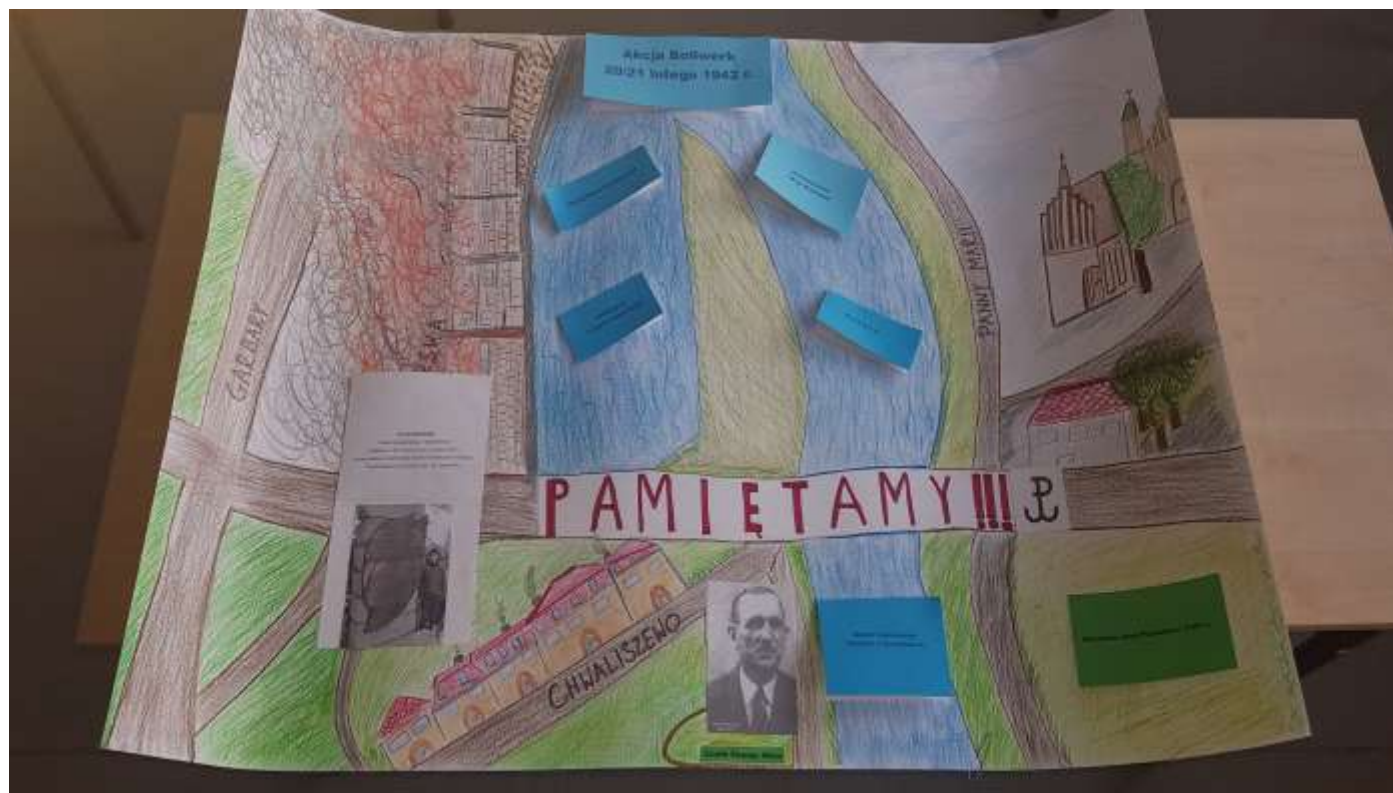
Sebastian Dworniczak, 8a

Lena Śmigielska, 7c

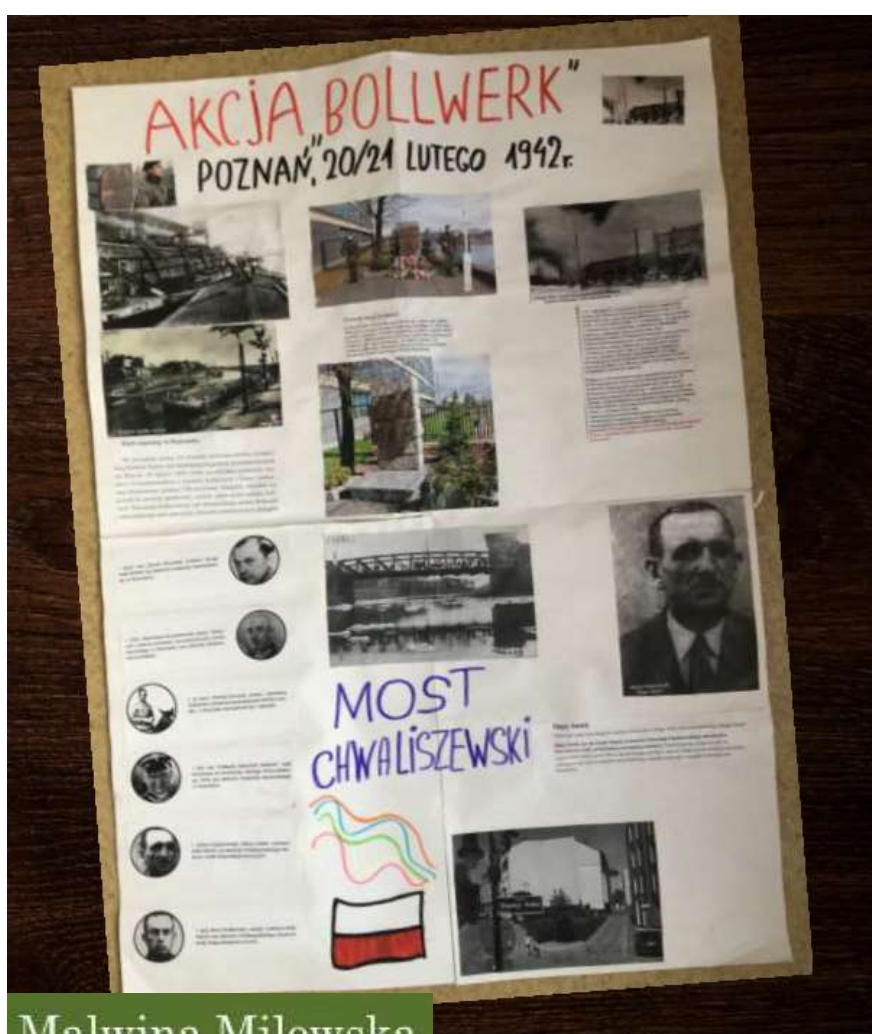
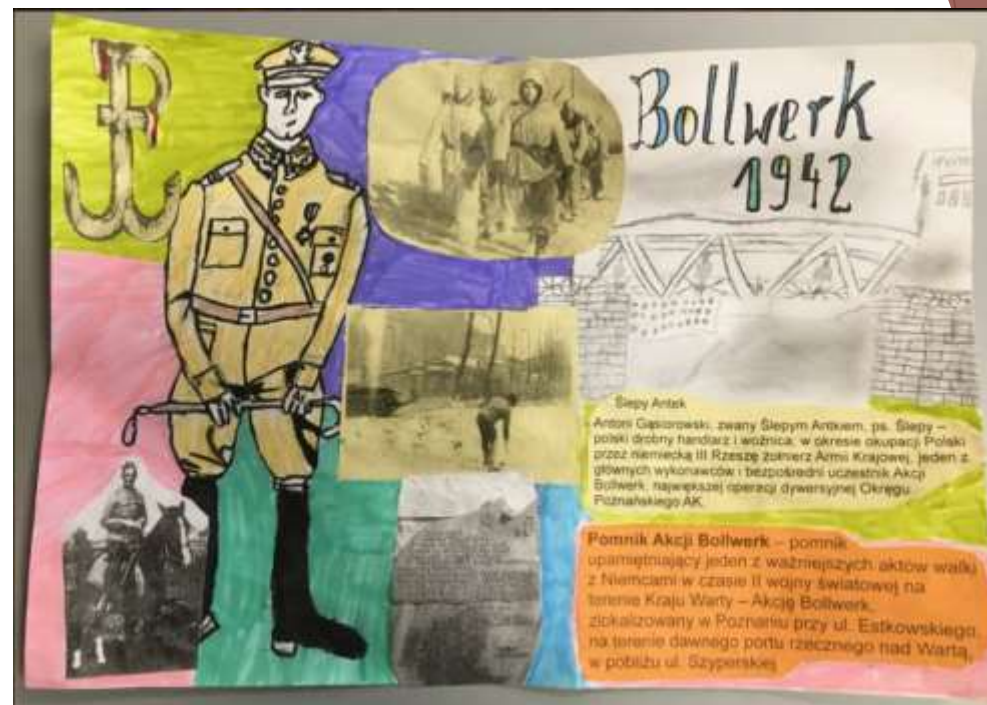

Szkoła Podstawowa nr 46 im. Marii Dąbrowskiej w Poznaniu

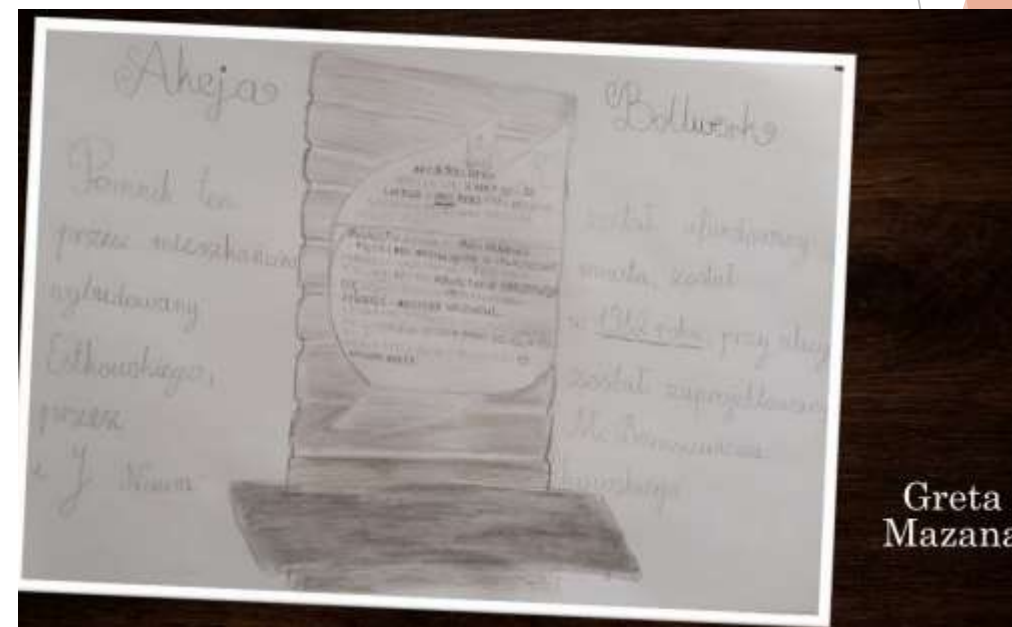

Szkoła Podstawowa nr 46 im. Marii Dąbrowskiej w Poznaniu

Krystian
Kaja

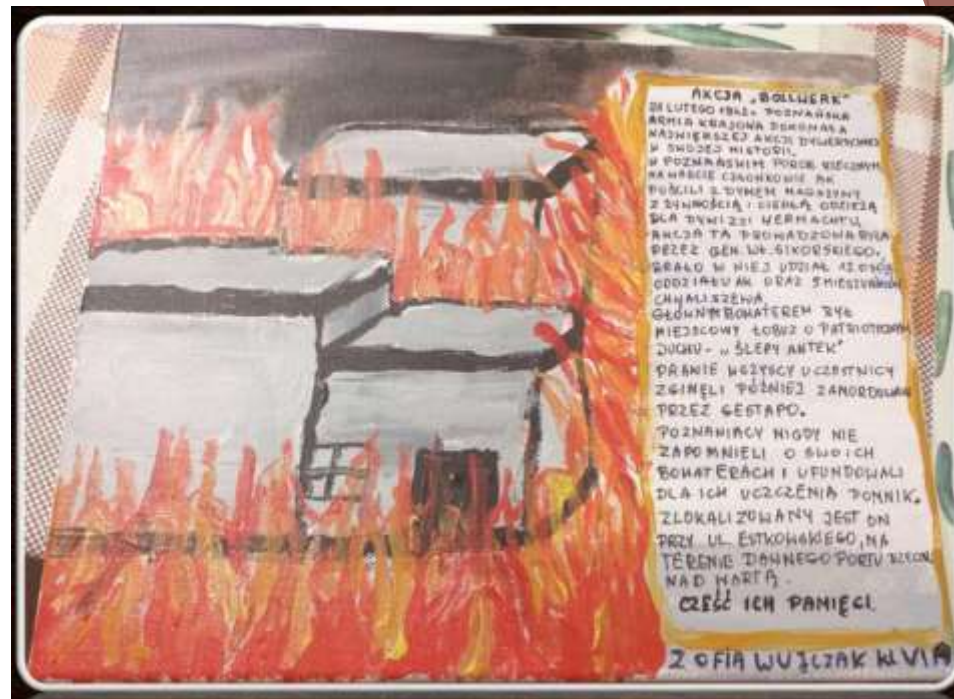
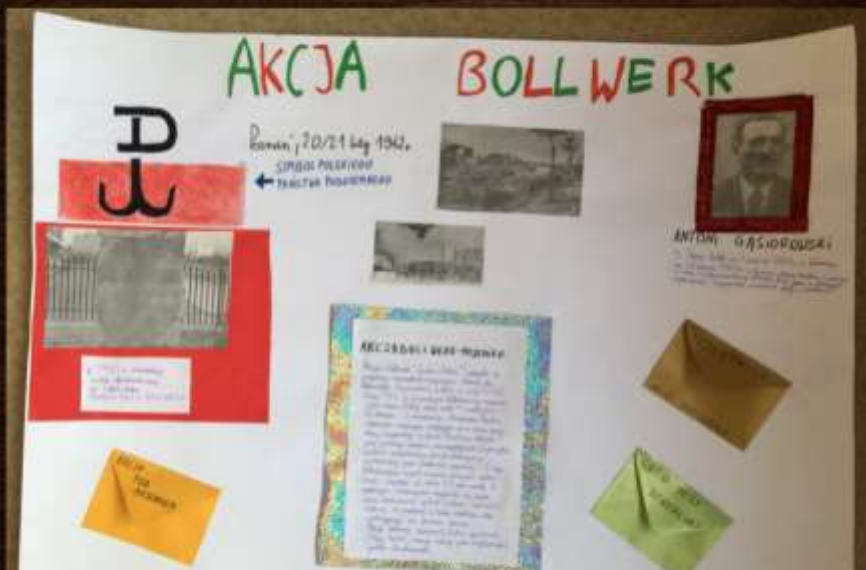

Malwina Milewska
i Maria
Mroczkiewicz

Greta
Mazana

Julia Marciniak

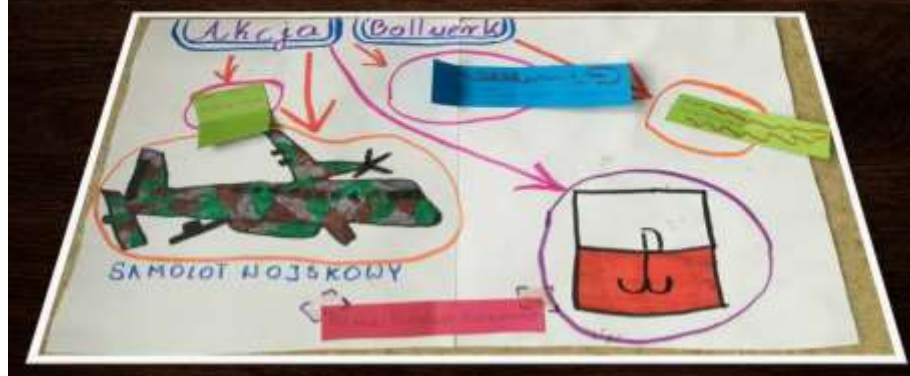

Emilia Kupś
Ewa Lewandowska
Zuzanna Liszka

Jadwiga
Kończak

Amelia Maryniak

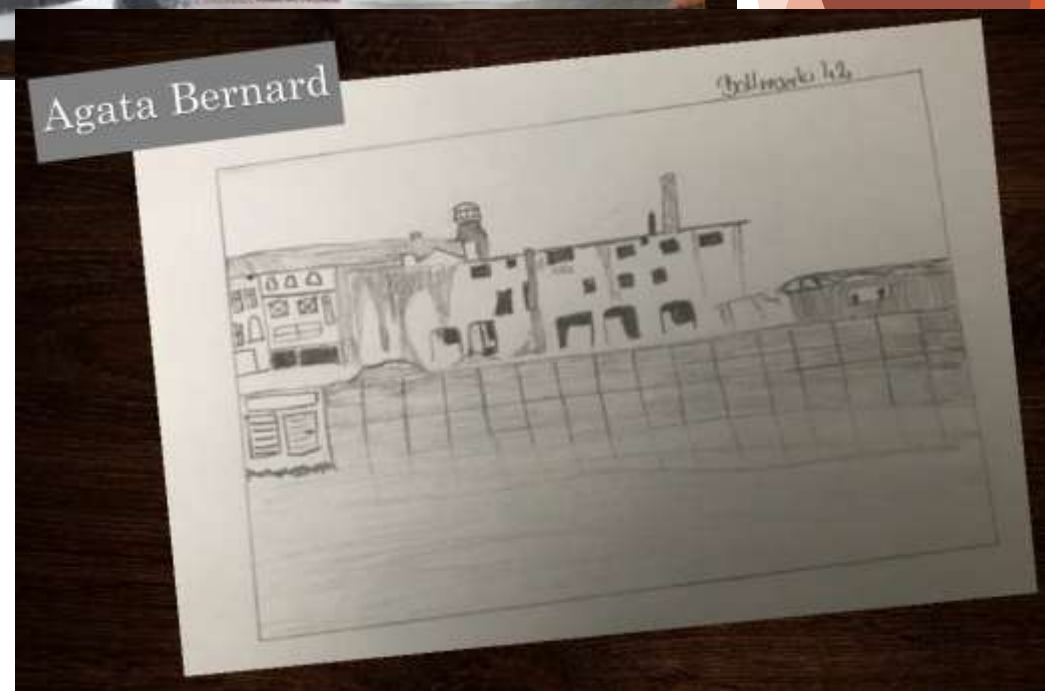
Wiktoria Kwitowska

Aleksandra Kordecka

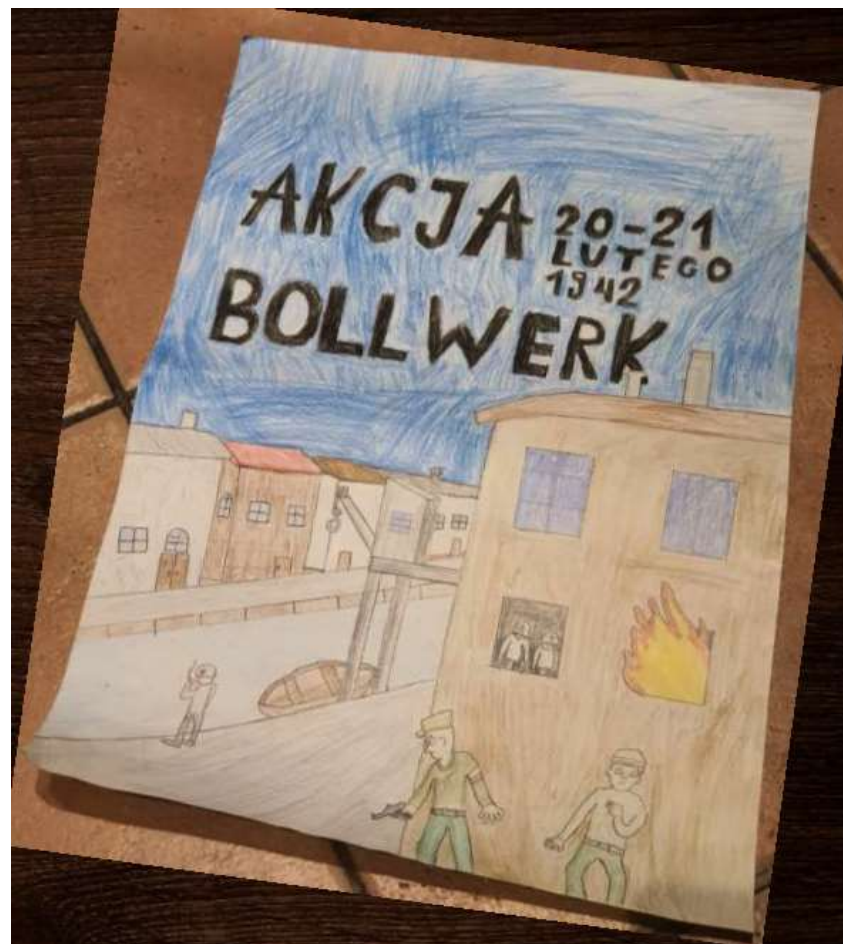

Agata Bernard

Aneta Kretschmer

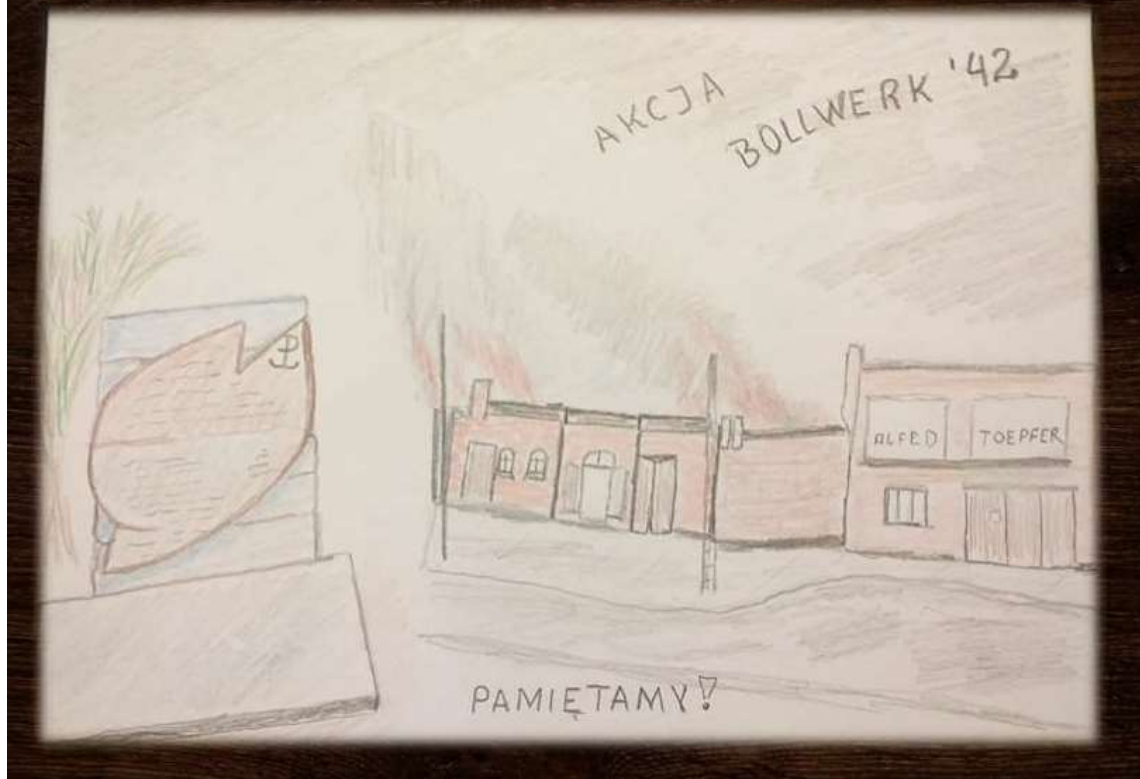

Wiktor Mikusiński

Kacper Grześkowiak

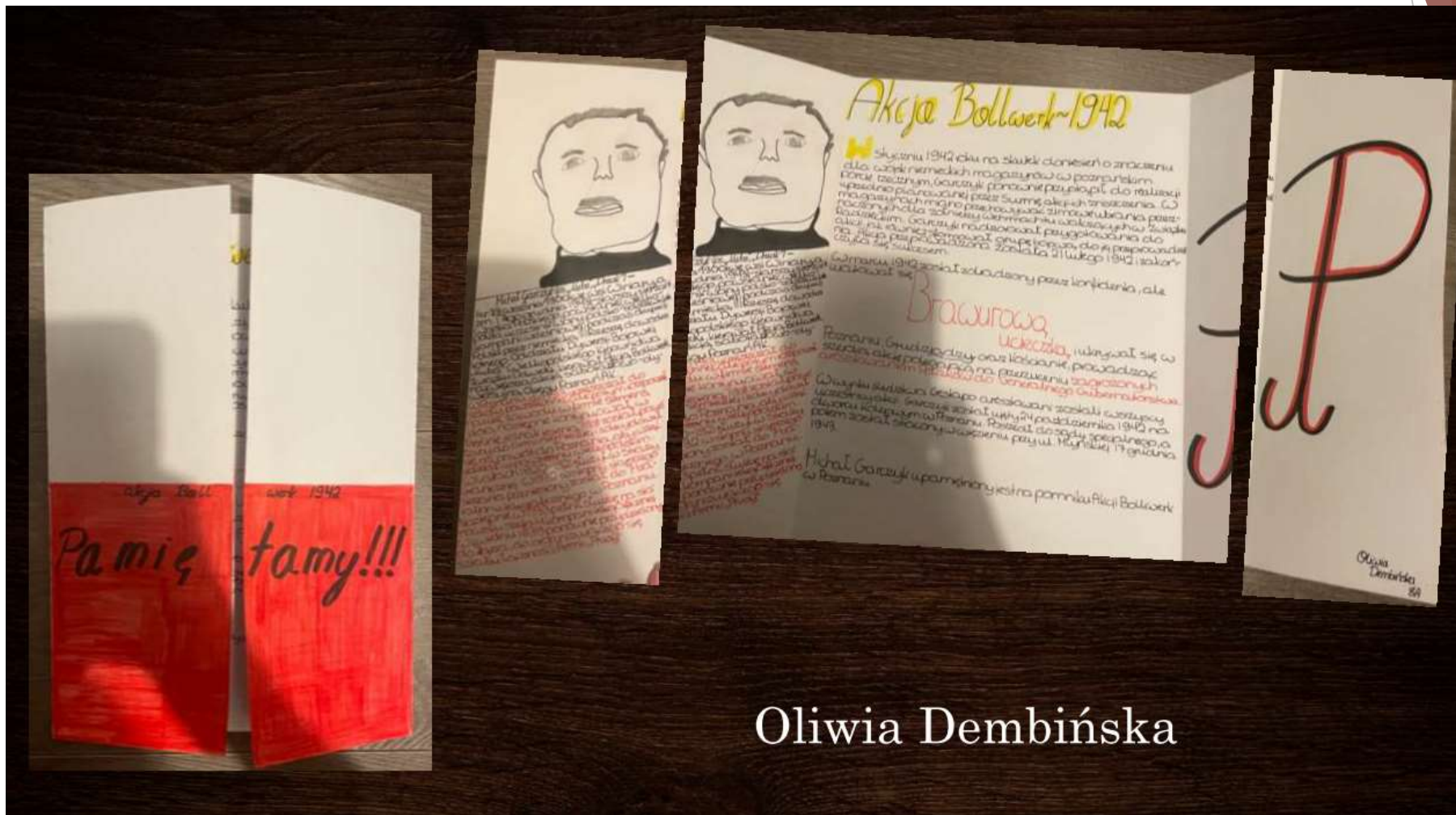
Karol Szydlak

Olga Michalak

Szkoły Podstawowej nr 48 z Oddziałami Integracyjnymi im. Generała Oswalda Franka w Poznaniu

Oliwia Dembińska

Akcja „Bollwerk” to akcja dywersyjna, sabotażowa, wielokrotnego ataku na Dywizję Północną, która miała do formacji z nazwą Bollwerk. Odcinek dywersyjny, który miał na celu zniszczenie magazynu w Poznaniu. Akcja została przeprowadzona w nocy z 20 na 21 lutego 1942 r.

noc 20 na 21 lutego 1942 r.

S.K.U.T.K-I

- Niemiecki magazynowy, spalony
- Niszczone zostały dwie strony
- Stalowa konstrukcja została zniszczona

BOLLWERK

Przebieg akcji

Niedługo po wybuchu powstania w Warszawie, Niemcy rozpoczęli przygotowania do likwidacji powstania. W tym celu w Poznaniu, w nocy z 20 na 21 lutego 1942 r. uformowano grupę sabotażową, która miała zniszczyć magazyn w Poznaniu. Akcja została przeprowadzona w nocy z 20 na 21 lutego 1942 r. i zakończyła się sukcesem. Niemcy zniszczyli magazyn, który służył do przechowywania materiałów wojennych.

AKCJA BOLLWERK

Akcja została przeprowadzona w nocy z 20 na 21 lutego 1942 r. w Poznaniu. Grupa sabotażowa zniszczyła magazyn, który służył do przechowywania materiałów wojennych. Akcja została przeprowadzona w nocy z 20 na 21 lutego 1942 r. i zakończyła się sukcesem. Niemcy zniszczyli magazyn, który służył do przechowywania materiałów wojennych.

Bollwerk sabotaż

Represje: dzień po wybuchu powstania aresztowano około 60 pracowników, którzy zostali rozstrzelani. 25-26 maja 1943 r. Wszyscy uczestnicy akcji zostali aresztowani i brutalnie zabici.

Co możemy zrobić aby pamiętać?

- Zapalić świeczkę na pomniku
- porozmawiać o tym
- wiedzieć imię osoby, która została zabita
- w rocznicę wyświecić flagę
- zobaczyć pomnik
- dowiedzieć się więcej

Uczestnicy:

- Władysław Łukasz
- Antoni Górecki
- Edward Górecki
- Edmund Jankowski
- Janusz Markowski
- Mieczysław Smolowski
- Marian Dąbrowski
- Czesław Łukowski
- Edward Błotnicki
- Stanisław Szlachetko
- Leonard Winiarski

Skutki:

Zniszczenie niemieckiego magazynu w którym przechowywane były materiały wojenne. Akcja została przeprowadzona w nocy z 20 na 21 lutego 1942 r. i zakończyła się sukcesem. Niemcy zniszczyli magazyn, który służył do przechowywania materiałów wojennych.

Przebieg akcji:

Grupa sabotażowa zniszczyła magazyn, który służył do przechowywania materiałów wojennych. Akcja została przeprowadzona w nocy z 20 na 21 lutego 1942 r. i zakończyła się sukcesem. Niemcy zniszczyli magazyn, który służył do przechowywania materiałów wojennych.

noc 20/21 lutego

Spalone zostały ogromne ilości żywności - niemieckich zapasów oraz dwie ilości mundurów. Zniszczone zostały zimowe mundury żołnierzy niemieckich, których bardzo potrzebowali oni na froncie wschodnim.

Dwumiesięczny i sześciu mieszkańców (wieloletni podpalacz niemiecki magazyn w porcie nad Wartę).

BOLLWERK = BASTION

AKCJA BOLLWERK 1942

BRAWUROWA AKCJA

Do upamiętnienia bohaterstwa akcji Bollwerk w Poznaniu ufundowano pomnik, który znajduje się w Poznaniu przy ulicy Estkowskiego. Pomnik odsłonięty został 21 lutego 1982 roku. Data 21 miała przypominać o dacie rozpoczęcia akcji.

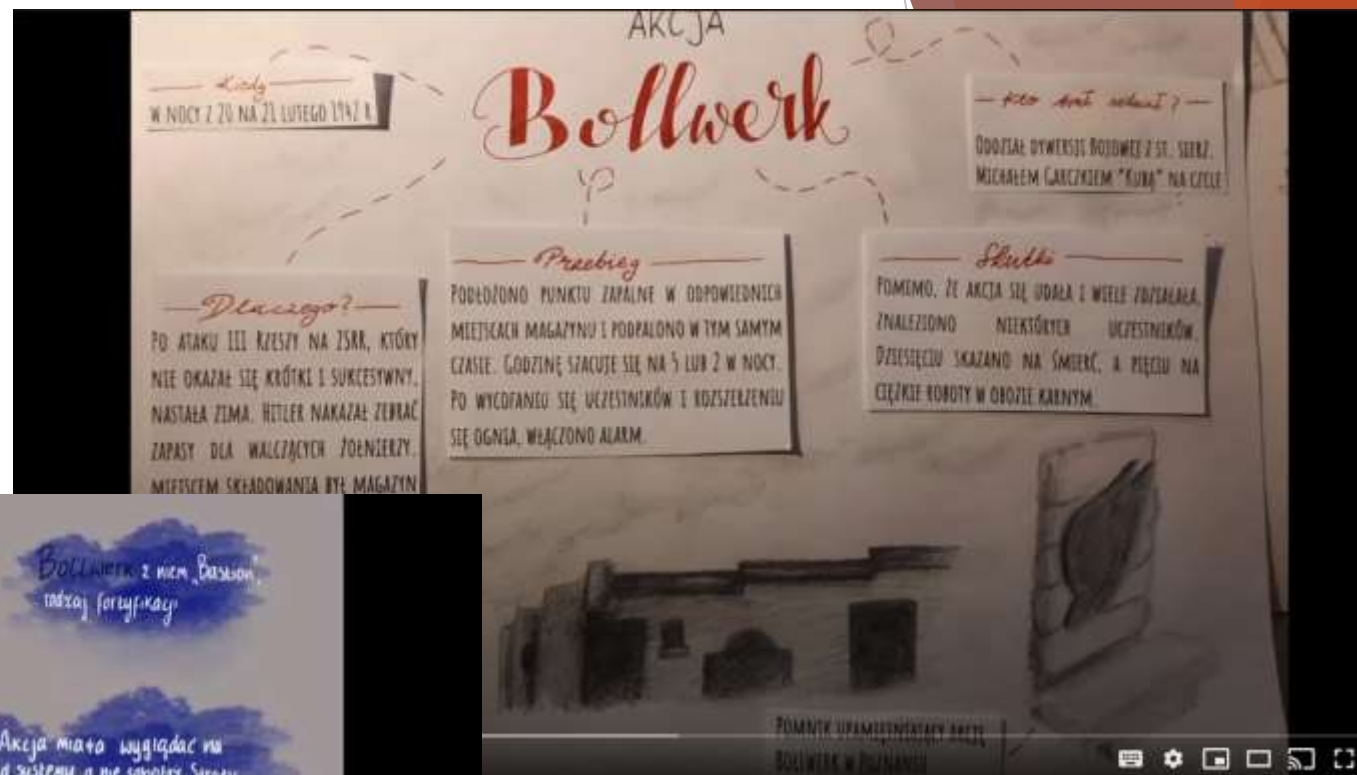
Skanowano w CamScanner

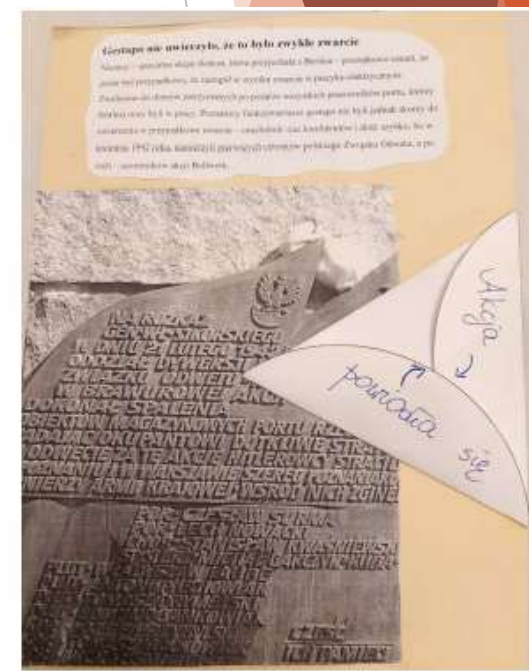
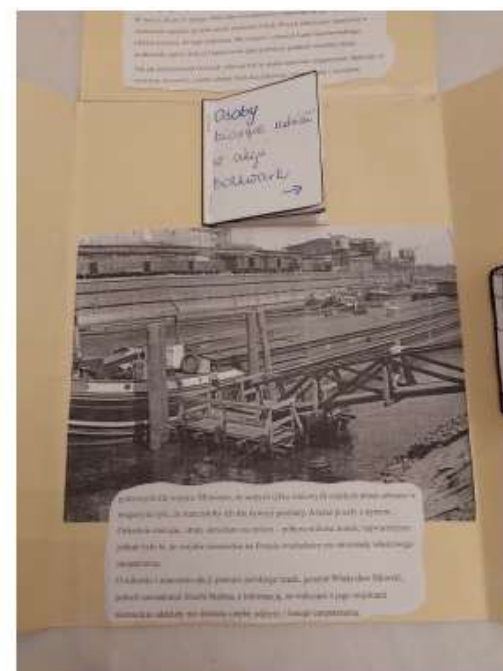
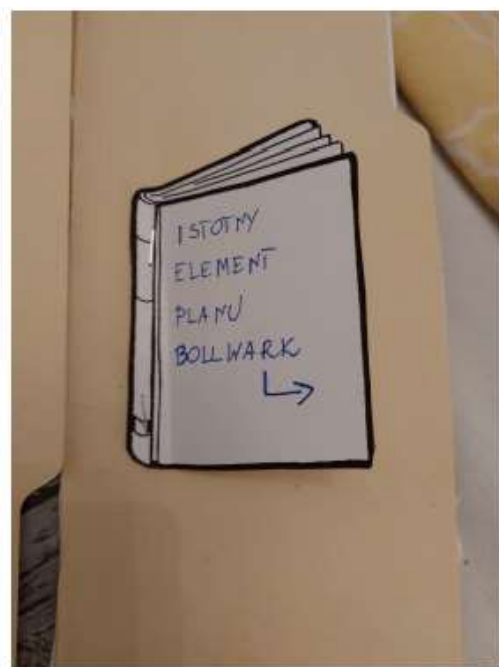
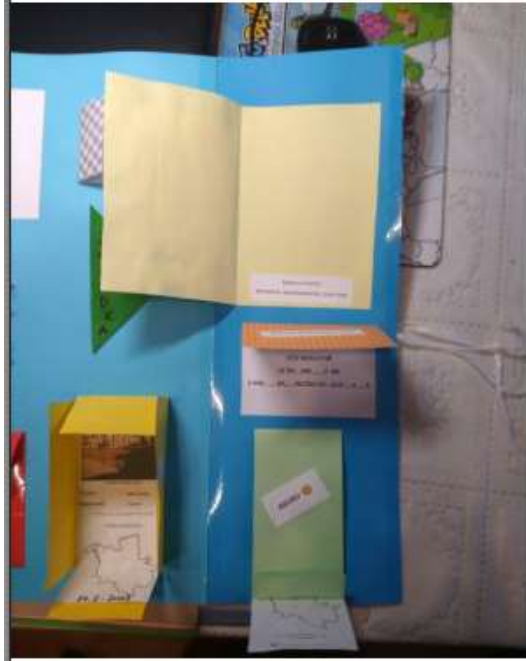
Lapbooki

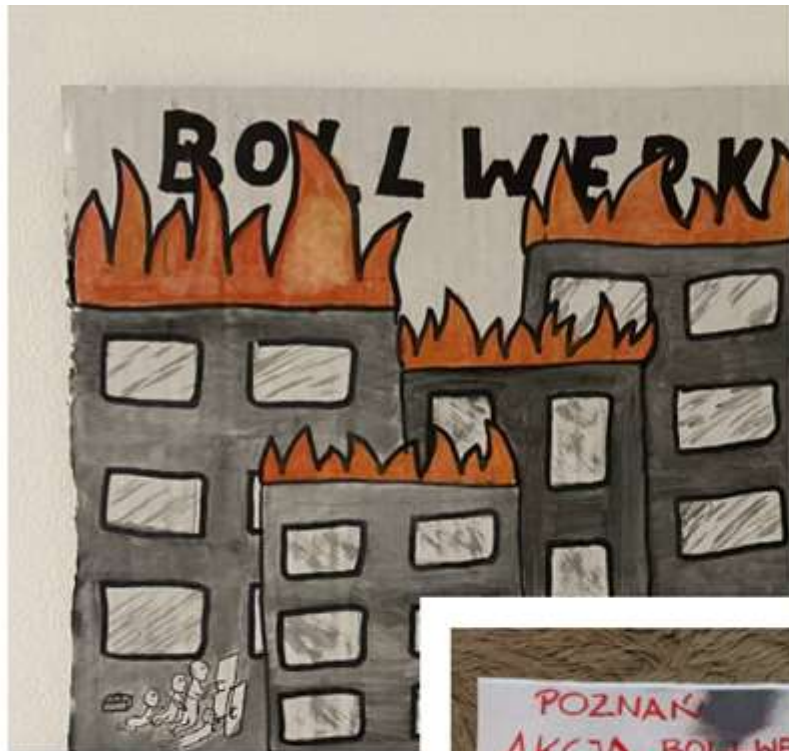

https://www.youtube.com/watch?v=VTEANZcchk4&feature=emb_title

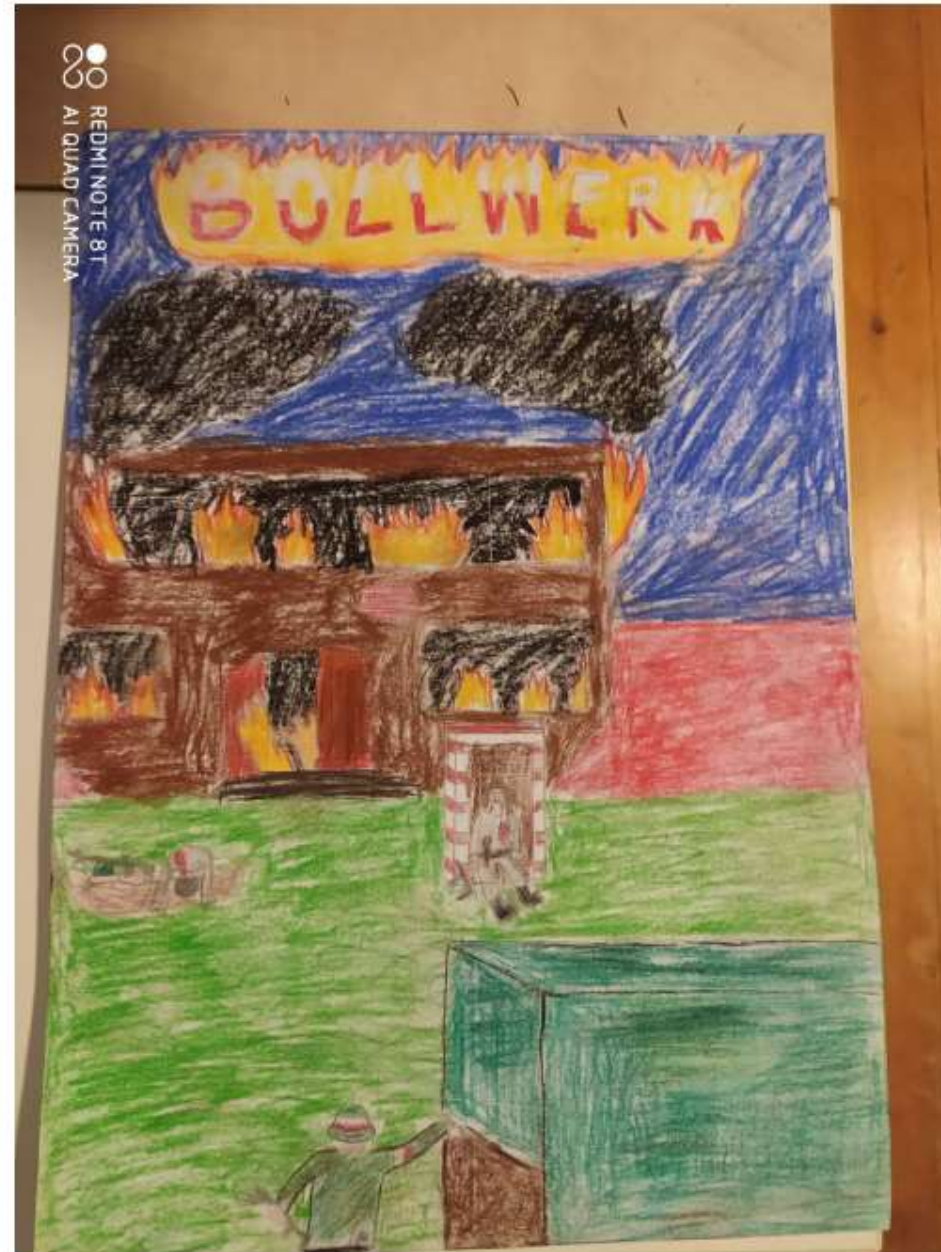
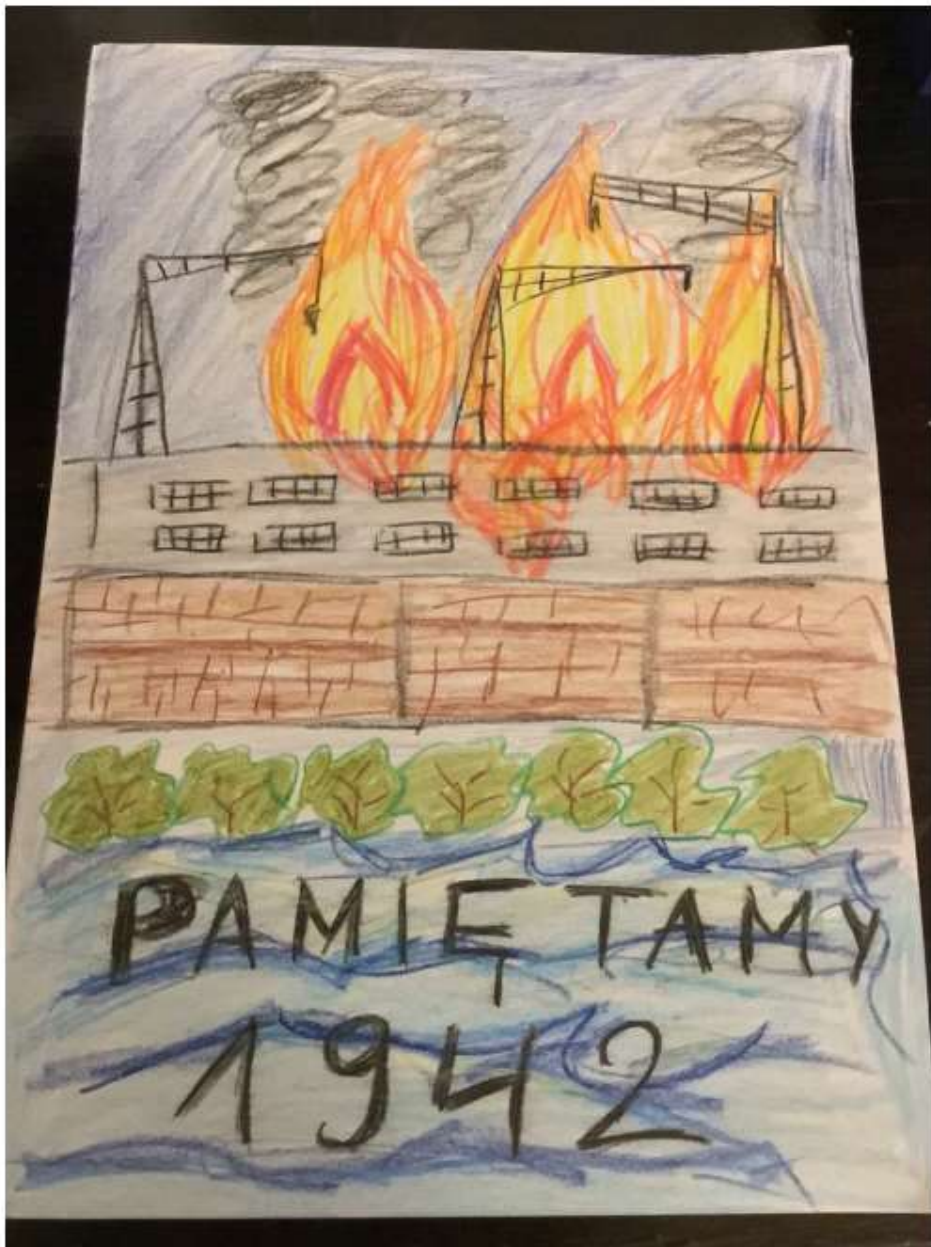

Mateusz Rychlik

Mateusz Rychlik

Małgorzata Biernacka

Mikołaj Warmbier

Amelia Łukowska

Tola Tarkowska

Szkoła Podstawowa nr 77 im. 15 Pułku Ułanów Poznańskich w Poznaniu

Adam Ławniczak

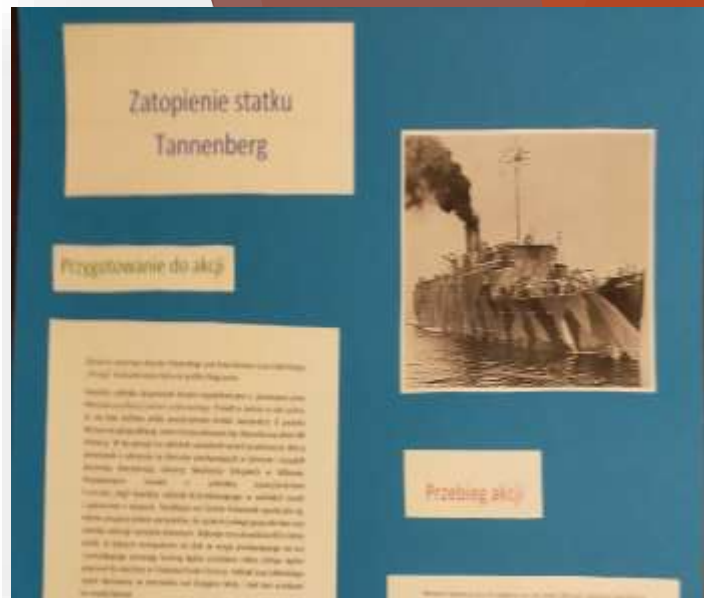
Michał Huk

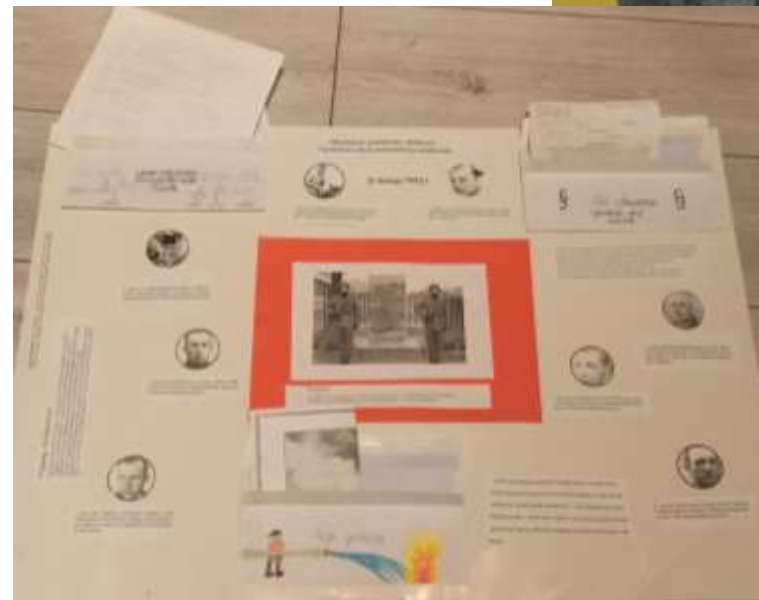
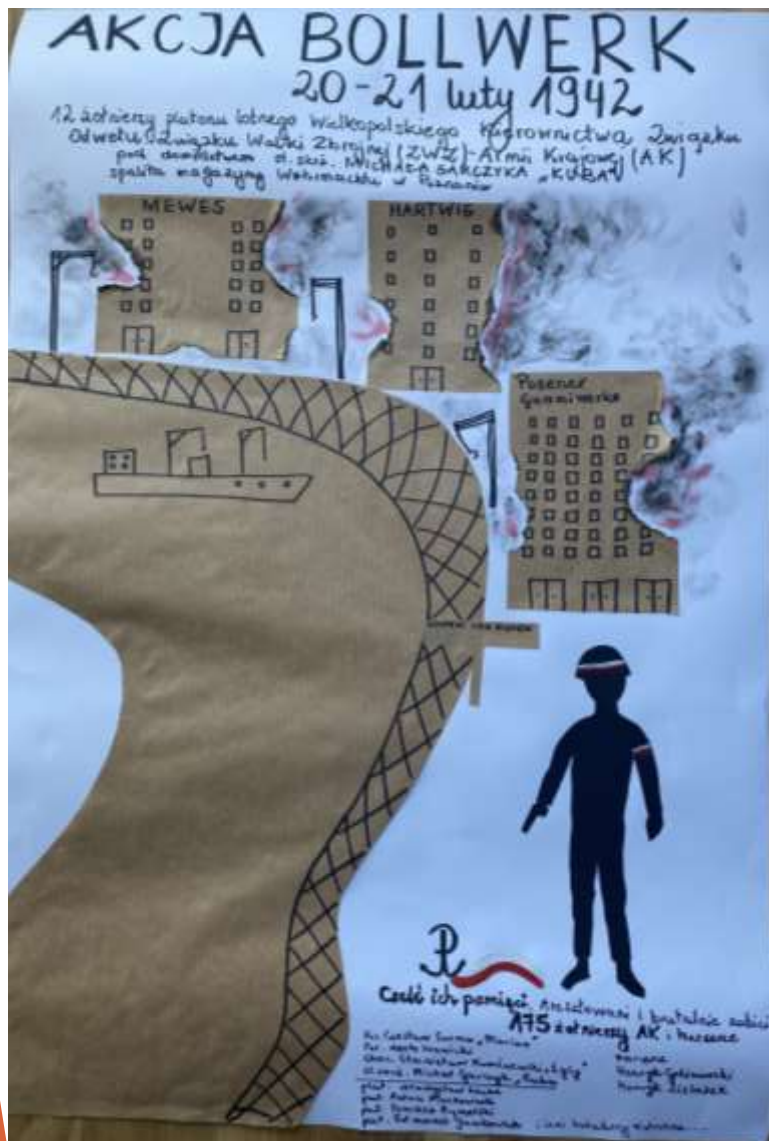

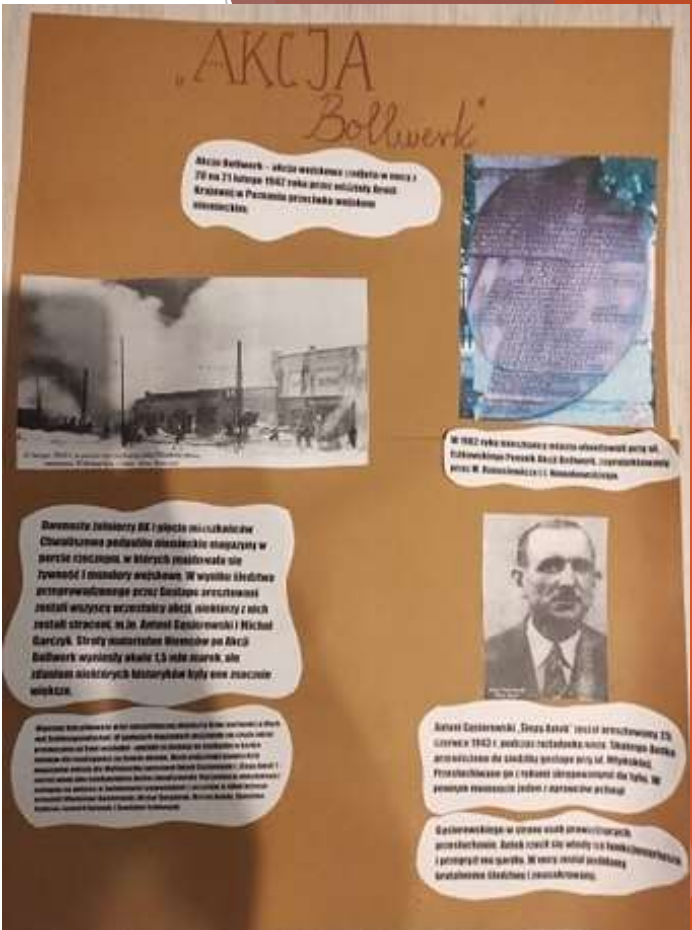
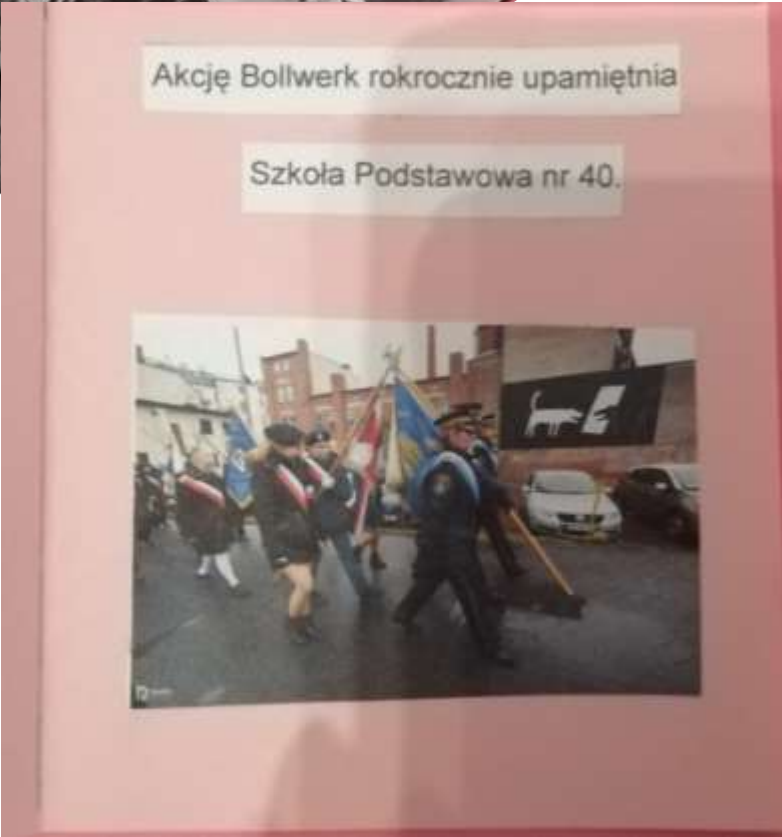
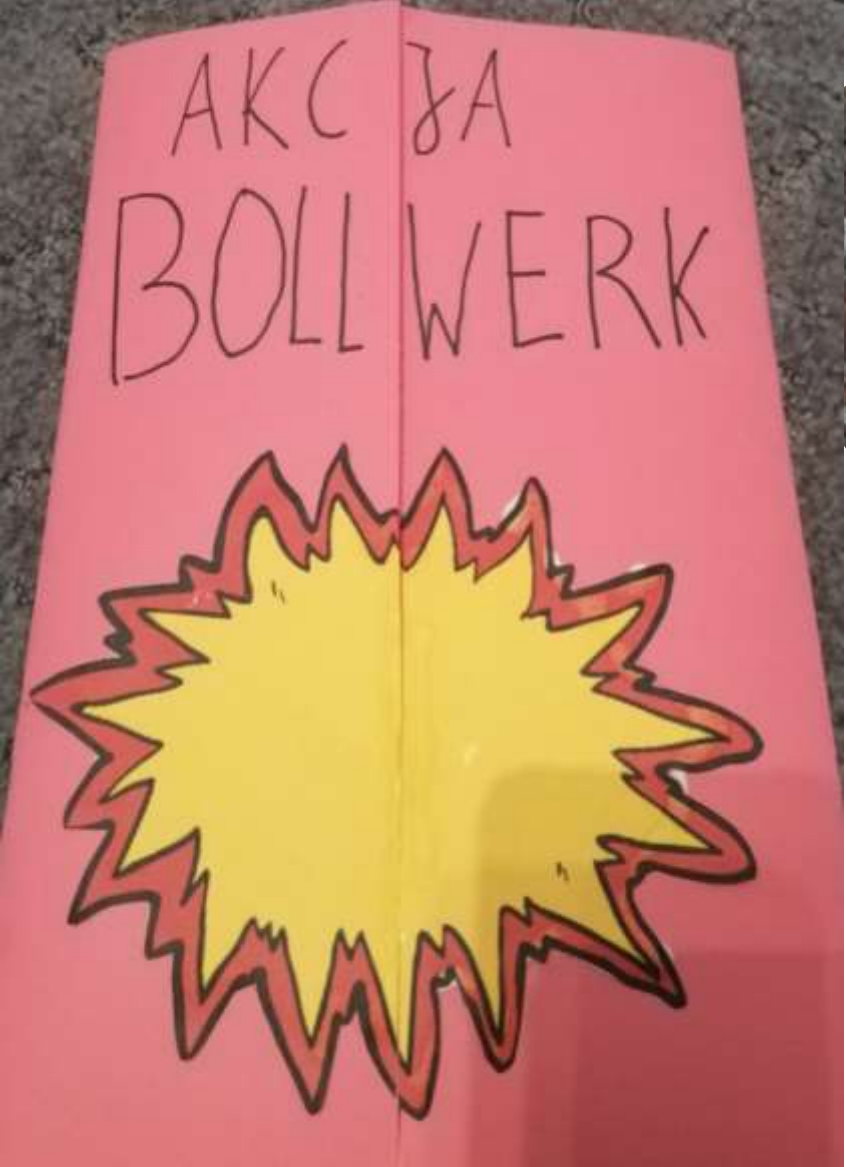
Maria Kolasieńska

Wojciech Kita

[illegible]

Szkoła Podstawowa nr 78 im. prof. Wiktora Degi w Poznaniu

<https://www.youtube.com/watch?v=HW0bDy6k-eg&feature=youtu.be>

Alicja Sobczak

Wiktoria Baranowska

AKCJA BOLLWEK

Uczestnicy

- Porucznik Grzegorz Suma
- Starszy Sierżant Michał Gawezyk "Kuba"
- Porucznik Lech Nowacki
- Antoni Gajcowski zastępca Starszego Antkiem
- Porucznik Rudolf Ostrowski "Lodzik"
- Porucznik Tadeusz Janowski "Wojownik"

Data: 20/21 lutego 1942

Czym była Akcja Bollwerk?

Akcja Bollwerk była dywersyjną akcją bojową przygotowaną przez oddziały Armii Krajowej w Poznaniu. Celem tego działania było zniszczenie magazynów III Rzeszy, w których znajdowały się zapasy żywnościowe i odzieżowe potrzebne do walki z ZSRR.

Znaczenie Akcji

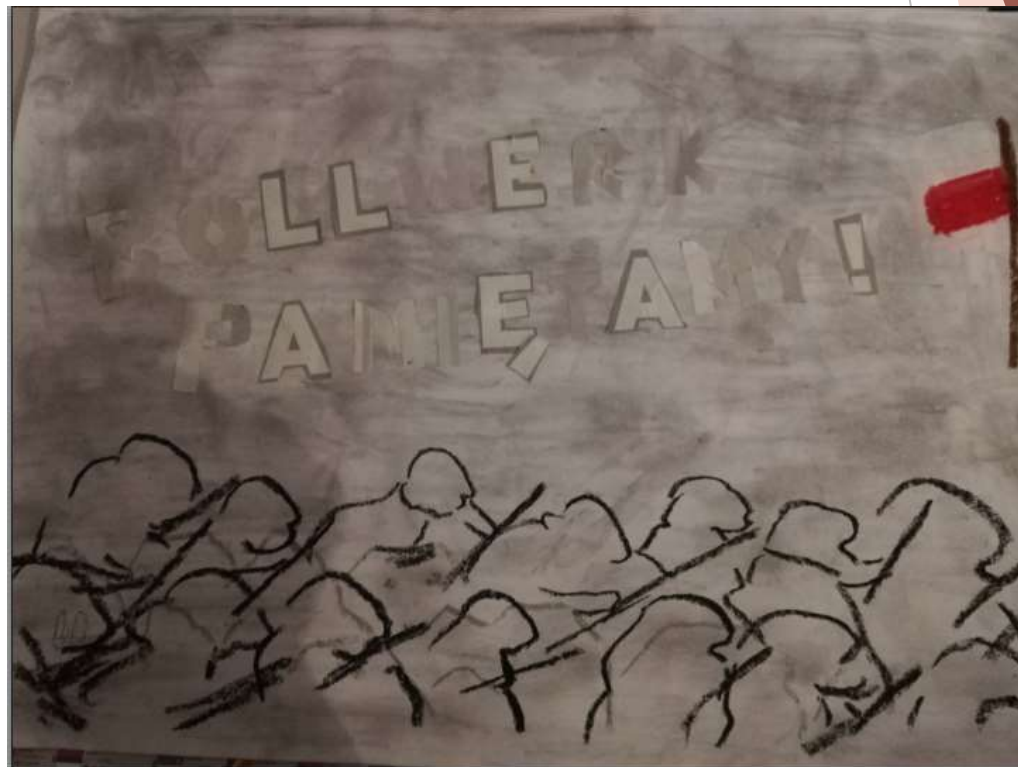
Zniszczeniu uległy ogromne ilości artykułów żywnościowych i pasz, materiałów budowlanych, chemikaliów, papieru, mebli, a przede wszystkim ok. 5 tys. opon samochodowych. Straty wyniosły według danych oficjalnych ponad 1 mln RM. Faktycznie mogły być nawet trzy razy większe.

Znaczenie Akcji

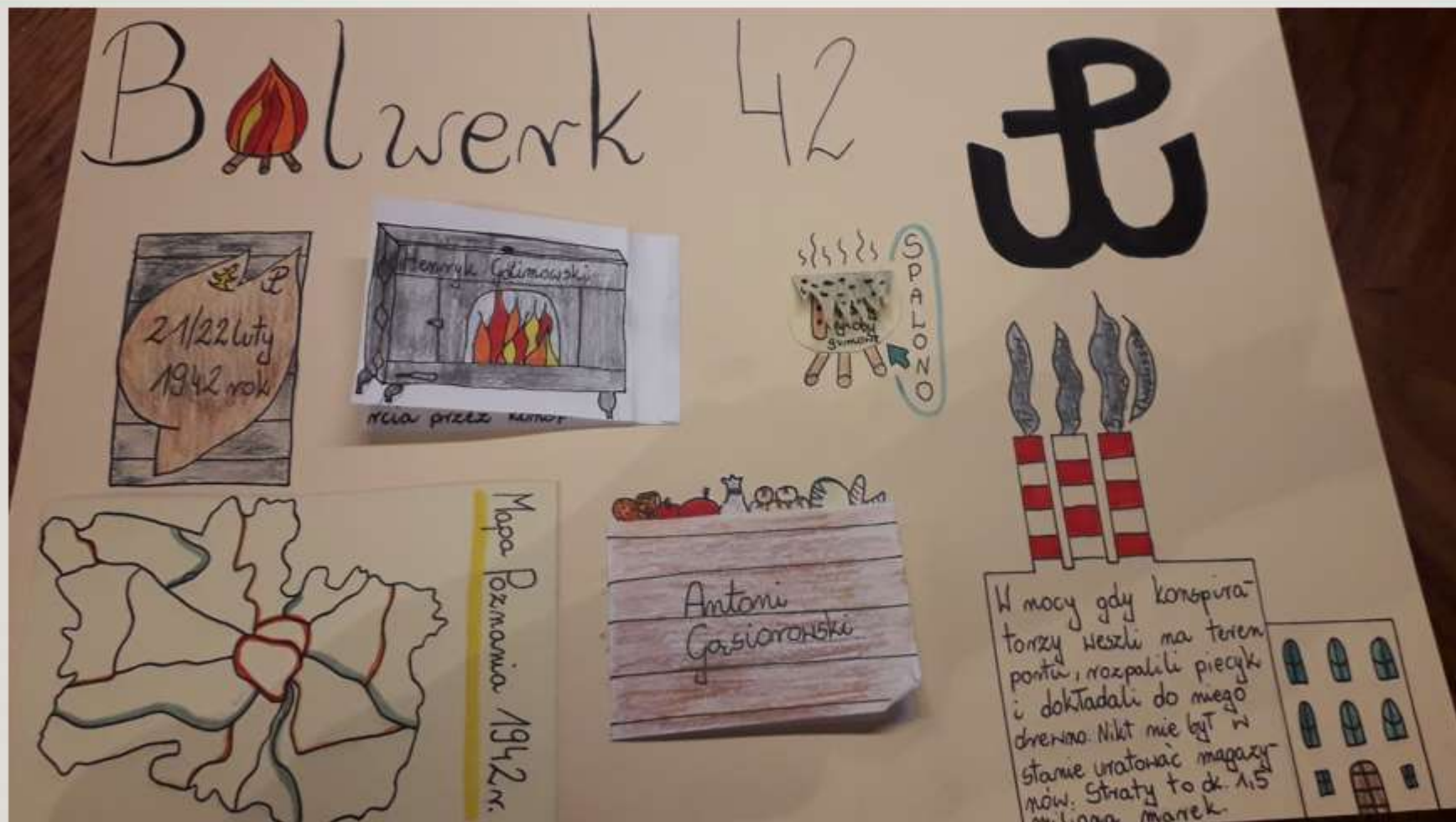
Akcja odbiła się echem nie tylko w kraju. Powiadomiony o jej wynikach gen. Sikorski w dyspozycjach wydanych ambasadorowi RP w Moskwie Stanisławowi Kotowi 14 marca 1942r. "Niniejszym [Stalinowi] z zaskoczeniem w Poznaniu obrazy magazynów czołowej oddziały oddały chyba przysługę zbrodniarzy armii. Właśnie tego roku czołowa czołująca się w ZSRR polskiego wojska, gen. Władysław Anders w rozmowie ze Stalinem również zwrócił uwagę na fakt, że "polskie obrazy magazynów czołowej oddziały" flakowały w całej Rosji na progu tej zimy przysłużyło się powstaniu serwowie."

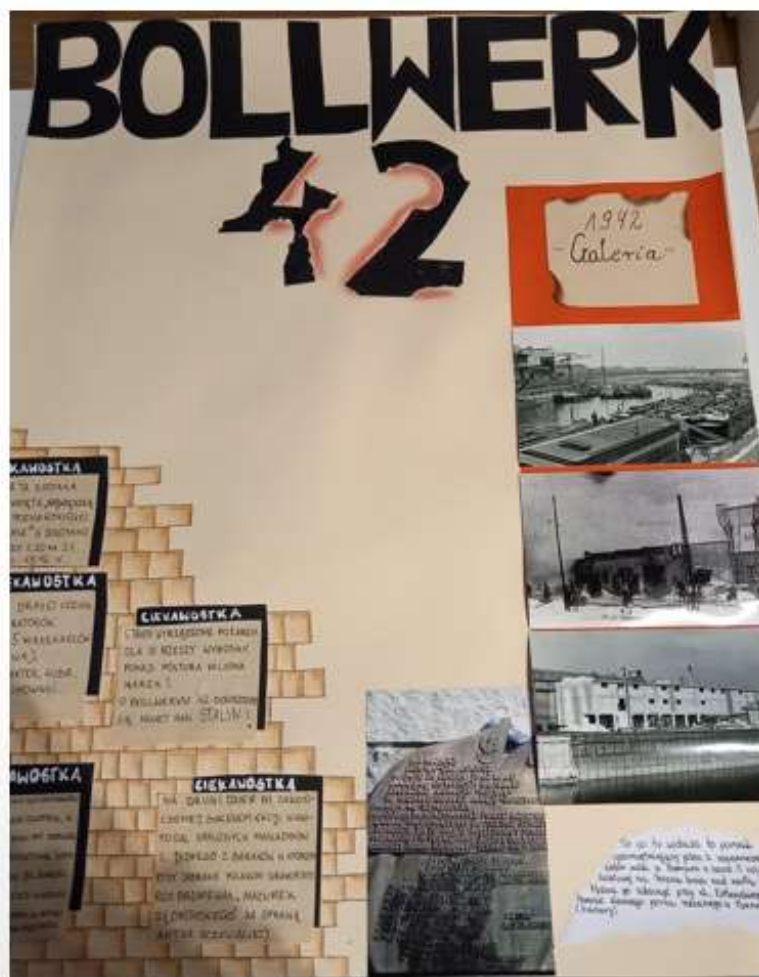
Zeskanowane w CamScanner

Weronika
Woźniak
kl. VI B

Oliwier
Płuciennik kl.
VI B

ZUZANNA 7C

Bollwerk 42

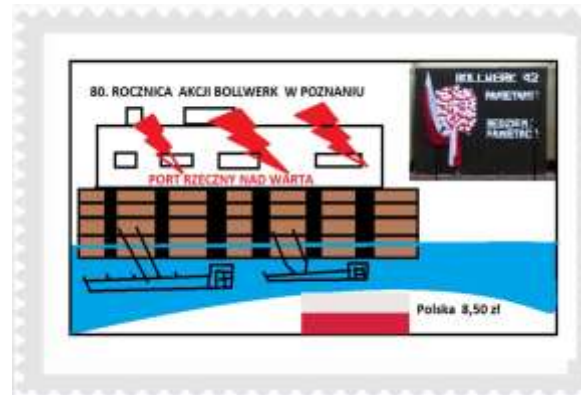
Projekty znaczków pocztowych

Anna - 6a

Michał - 6A

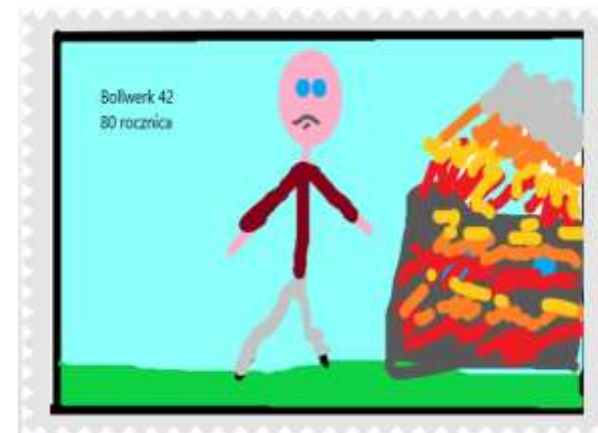
Oliwier - 5A

Pola - 5B

Dominik - 5B

Igor - 5B

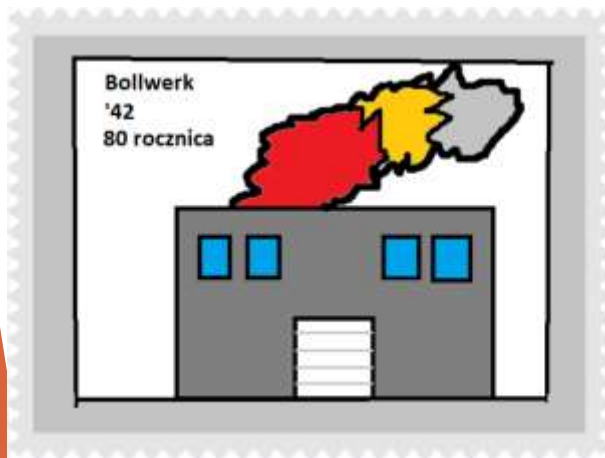
Oskar - 5B

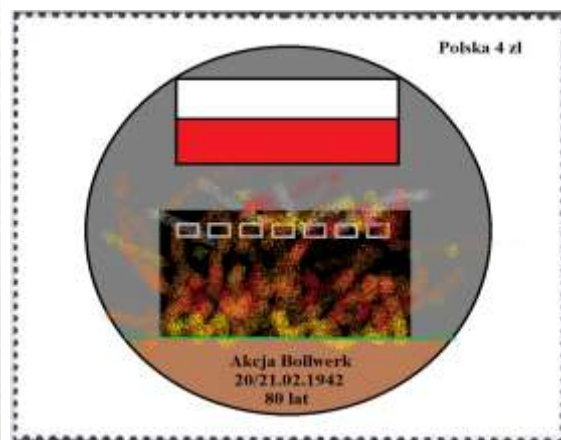
Luiza - 5B

Dorian - 5B

Jakub - 5B

Artur - 6A

Aleksandra - 5B

Liubomyr - 5B

Wybrane wiersze patriotyczne
i prace literackie uczniów
poznających szkół podstawowych.

Wiersz upamiętniający wyzwolenie Poznania

*Wiele lat Poznań był męczony.
Wiele krwi polskiej było
przelanej w obozach śmierci.*

*Życie tracili ludzie młodzi,
starzy, harcerze, robotnicy oraz
urzędnicy.
Stolarze, murarze, kierowcy, piekarze,
pracownicy poczty.*

*Nad Poznaniem była ciemna
noc okupacji,
ale poznaniacy nie tracili nadziei
Wolność przyjdzie
i przyszła.*

*Rosjanie i Polacy, Poznań wyzwolili.
Poznaniaków wolnością uszczęśliwili.
Mieszkańcy Poznania odetchnęli,
bo miasto wolne mieli.*

*Ruszyły fabryki, urzędy i szkoły.
I nastał dla wszystkich dzień wesóły.
Był to 23 luty roku 1945
pamiętajcie o tym koleżanko i kolego.}*

Oliwia Jakś 7e -wiersz

„Bastion – fundament pamięci”

Jak Antoni na wroga się rzucić,
Tak za życia nastawiać kark,
By w chwale znów powrócić,
I chwycić nas za bark.

Tu akowiec jest przyjacielem,
Walczy ile sił,
Lecz gestapowcy byli zgubieniem,
Ich plan się bowiem ziścił.

Port zżera szary dym,
W sądzie rozprawa się toczy,
I to my dzierzymy prym,
Każdy dumnie kroczy.

Maja Michalska, klasa 6a

Pamięć Bollwerku

Ciemny niepokój przeszywa duszę
Zaraz niemiecką butę rozkruszę
Zaraz z druhami uderzę
W nabrzeże.

I będą płonąć nasze serca
aż będzie wrzeć ta twierdza...
Niech noc rozpali ognisko
I zniknie wszystko.

Lecz radość naszą ugaszą wnet
znów zacznie się ich wet za wet
i pozostanie tylko proch
i szloch.

A może kiedyś, za iks lat
Odkopie ktoś stos starych dat
I wzniesie przy skwerku
Pamięć Bollwerku

Lilianna Hejdasz, klasa 6c

"HISTORIA TO DLA CIEBIE MIŁY POZNANIĄKU"

Wieje, zimno, zamrożnięta nasza Warta.
Ciemna, mroźna noc 20 na 21 lutego roku 42.
Przecież to jeszcze wojna- hitlerowska okupacja.

Gdzie jest teraz piętnastu chłopców z AK?
Gdzie pięcioosobowa "eka" z Chwaliszewa?
Gdzie Kuba i "Ślepy Antek" i innych
sześćdziesięciu?
Gdzie ta "juchta" ze starego Chwaliszewa?

W lutową, zimną noc w waszych sercach gorąco.
Panował w nich gniew, nienawiść do okupanta.
Spaliliście im magazyny "Hartwig, Mewes i Posener".
Zniknęła z ogniem niemiecka żywność, odzież,
Nie było już ciepłych butów dla całej dywizji.
Wszystko poszło z dymem od "piecyka
elektrycznego".

Radość, triumf, ale czy na długo?
Nie! Donosy kolaborantów i aresztowania.
Więzienia, nieludzkie przesłuchania i wyroki.
Śmierć, niedoczekanie wolności.

Bohaterzy, gdzie o Was pamięć w Grodzie Przemysława?
To tam, popatrz młody na mapę...
Niedaleko ulicy Estkowskiego zobaczysz pomnik.
To dla bohaterów lutego 1942 r.
Niedaleko przy Szyperskiej skwer ich imienia.
Bohaterzy "Akcji Bollwerk" noc Waszych poczynań,
Pozostanie w sercach - naszych - młodych poznaniaków.

Bartosz Teodorczyk, klasa 7b

"Poznański bastion"

Jest luty, zimny - noc zapada
zbiera się nasza cała brygada.
Jest nas wielu, stoimy przy bramie,
czas zniszczyć wrogowi całe ubranie.
Już nic do stracenia i guma i żarcie,
to musi się spalić, myślimy otwarcie.

Bollwerk, Bollwerk, to będzie akcja,
żołnierze AK dadzą Niemcom klapsa.
Spalone magazyny, skończyły się mundury
Niemcy przed nami umknęli jak szczury.
Zrobili to dla nas, naszego Poznania,
choć Ślepy i Kuba nie uniknęli rozstrzelania.

To co zrobili, czego dokonali,
musimy pamiętać, choćby świat się walił.
Bollwerk, Bollwerk, to była akcja,
tego dokonała Chwaliszewska frakcja.
Chwaliszewo pamięta. Poznań pamięta,
że ta zimna noc, była jednak piękna.

Anastazja Sowińska, klasa 5b

"Akcja Bollwerk"

Siedemnastu dzielnych Polaków:
dwunastu akowców i pięciu poznaniaków
postanowiło uprzykrzyć Niemcom życie
i podpalić im magazyny skrycie.

Akcja się udała, piecyk wybuchł nagle.
Doskonali plan Ślepy Antek wprowadził w życie.
Niestety Niemcy się zorientowali
i prawie wszystkich aresztowali.

Nasi dzielni bohaterowie zostali złapani,
wyrokami śmierci i obozem byli ukarani.
Pamiętać o nich zawsze będziemy,
dzięki takim ludziom dziś w wolnej Polsce żyjemy.

Mateusz Szczesniak, klasa 6b

"Pieśń o bohaterach Akcji Bollwerk"

Było ich siedemnastu:
Żołnierzy AK – dwunastu,
Pięciu mieszkańców Chwaliszewa.
Ta pieśń o bohaterach wybrzmiewa.

W 1942 roku w mroźną noc lutową,
Przeprowadzili największą akcję sabotażową.
W porcie rzeczonym magazyny podpalili,
Gdzie Niemcy żywność i mundury gromadzili.

Gestapo śledztwo przeprowadziło.
Wielu naszych życie straciło.
My o nich pamiętamy
I pod ich pomnik nad Wartą kwiaty składamy.

Olga Wesółowska, klasa 7a

"WIELKA AKCJA KUBY I ŚLEPEGO"

Była zimowa śnieżna noc w miesiącu lutym, kiedy
wydarzyła się ta historia.

Moje miasto było zaśnieżone, wyglądało jak
bałwan tańczący na śniegu.

Wśród tego pięknego krajobrazu wydarzył się
cud.

Kuba i Ślepy zorganizowali zasadzkę na naszego
wroga, a

Moje miasto nie rozkwitało wtedy jak błękitny
kwiat szafiru;

Plakało okrutnie, tęskniło za wolnością.
Dzięki bohaterskiej postawie Kuby i Ślepego
naszemu wrogowi pokrzyżowały się plany
wojenne.

W porcie położonym między dwoma mostami, na
rzece Warta, pod wędrującym księżycem dokonali
niemożliwego.

Rankiem, kiedy to Kuba i Ślepy pokonali
przeciwnika, słońce zaczynało się budzić, a
Moje miasto ogarnęła ściana ognia i dymu.

Nie było już w nim bieli i czystego uroku
błękitnego szafiru.

Choć efekt był zadowalający – to historia
naszych bohaterów dobiegła końca w przenośni i
dosłownie.

Nadia Bilicka, klasa 5a

"BOLLWERK 1942"

Gdy niepodległość Polsce zabrali
dzielni Wielkopolanie się nie poddali.
Armii Krajowej dzielni wojacy
i z Chwaliszewa poznaniacy
postanowili dać Niemcom nauczkę
i wymyślili sprytną sztuczkę.

Niemieckie magazyny z dymem puścili,
wszystkie ich mundury i żywność spalili.

Niemcy bardzo się zdenerwowali
i wszystkich spiskowców szybko złapali.

Nasi bohaterowie zostali straceni,
ale przez potomnych w kamieniu zostali
uwiecznieni.

Kamil Cwojdzński, klasa 6b

„Bollwerk”

Druga wojna się zaczęła,
trzecia jesień już minęła.
Pewien Antek z Chwaliszewa,
zrobi coś czego się Niemiec nie spodziewa.
Zwołał kumpli do pomocy,
by zrobili sabotaż w nocy.

Bo kto inny jak nie oni,
eka z fyrtila, gdzie rządzi Antoni.
Podpalić magazyn zamiar mieli,
I w nocy przed rozpoczęciem niedzieli,
upozorować pożar im się udało,
choć kosztowało to ich niemało.

Mimo, iż but był podkuty,
Bo nadszedł już luty,
Niemcy w pożar nie uwierzyli,
i karę straszną Polakom wymierzili.
Lecz mimo wszystko warto było,
bo tak się po tym zdarzeniu złożyło,
że inni mieszkańcy kraju naszego,
zrobili dla Polski wreszcie coś dobrego.
Ten wyczyn, niemały, nie został doceniony,
przez Rosjan, choć przecież dla nich był robiony.
Dziś więc, ten sukces poznaniaków wspominamy,
i hołd Armii Krajowej z uznaniem składamy.

Na cześć dzielnego Antka, ktoś mądry postanowił,
że zaułek jego imieniem nazwie, i tak też zrobił.
Dziś jest on najmniejszym spośród zaułków Poznania,
lecz jest świetnym miejscem do przeszłości rozpatrywania.

NATALIA KUPIEC

Wróg bez kapoty

Kiedy to w lutym 1942-go w Kraju Warty
Greiser i Niemcy rozdawali karty
Nasz Ruch Oporu podpalił jedzenie i wroga mundury
By zimą osłabić nazistowskie siły
By broń gestapowca nie znalazła kabury
Bracia z Armii Krajowej zmyślnie planowali
Szyki okupanta solennie pokrzyżowali
To prezent Polskich Patriotów dla potomnych
Czym ucieszyli serca Polaków Niezłomnych

Amadeusz Szwarc

Nad Wartą na cyplu stań młody człowieku

tam wybudowany apartamentowiec stoi.
Opowiem Ci historię o akcji „Bollwark”,
której nigdy nie zapomnisz.
Stały tam kiedyś niemieckie magazyny
wypełnione po brzegi zaopatrzeniem
na front dla jenieckich żołnierzy.
Na wodzie olbrzymie barki zacumowane stały
dopóki apartamenty nie zostały wybudowane.
Akcja dobrze przemyślana i z precyzją dobrze wykonana.
Polak Polakowi zawsze pomóc chciał
z magazynów cukier, groch i mąkę biednym dał.
I o drugiej w nocy, gdy piecyk odpalił
jasna łuna nad Wartą niczym gwiazda rozbłysła.
Magazyny spłonęły i zapasy dla Niemców na front nie dopłynęły.
Szybko sprawa wyszła na jaw,
że to z Chwaliszewa zbiry z żołnierzami uzgodnieni magazyny podpalili.
Wieść rozeszła się raz dwa.
Stalin ogłupiał, a Hitler osłupiał.
Do więzienia na Młyńską zbirów przewieziono
i w celi śmierci ich dwunastu powieszono.
Reszta trafiła do obozów pracy
lecz nigdy nie wrócili kochani poznaniacy.
Gestapo z zawiści wszystkich ukarało.
A w Poznańskiej pamięci na zawsze zostało.
Duma, że tak odważni byli poznaniacy....
Cześć i chwała...
Kochani Rodacy...

Eryk Smoczyński, 7b

Pamięci Bohaterom Bollwerk’42

Akcja Bollwerk to akcja błysk,
Z tych bohaterów nie zawahał się nikt.
Oni na rozkaz dowódcy swego
W nocy 21 lutego 1942 podpalali magazyny
Wroga swojego.
Spaliło się wszystko, został tylko pył,
Wróg się zezłościł i stracił ich.
Więc pamiętajmy o nich dziś
Niech cześć i chwała będzie im.
Niech pamięć o nich nigdy nie zgaśnie
Bo życie swoje poświęcili dla nas właśnie.
Za Polskę wolną, za życie nasze
Na zawsze!
Pamiętajmy Bollwerk’42

Igor Wąchnicki, 6a

Biegnij,

biegnij szybciej!

Nie oglądaj się za siebie!
Tam zostały już płomienie.

Tam mróz nie mrozi.
Tam śnieg nie prószy.

Gęsta mgła i iskry
Przecinają czerń bezkresną.

Jutro Twój dzień cichej chwały
Zanim zemsta wroga
W dumny zastęp bohaterów Cię przeniesie.

Dafne Hazuka, 6b

Bollwerk - pamiętamy

Zimową nocą żołnierze Armii Krajowej
ze ślepym Antkiem się zebrali
i akcji brawurowej dokonali.
Wszystko dobrze zaplanowali.
W nadwarciańskim porcie niemieckie
magazyny podpalili.
To ich odwagi wymagało,
a Niemców dużo kosztowało.
Bohaterów naszych Niemców pojмали.
Wyrok na Antku wykonali.
Wszyscy w naszej pamięci do dziś
pozostali.

Kaja Walczak, 6a

Z Poznania byli

i chwaliszewską „ekę” tworzyli.
Niejedno za uszami mieli,
Ale o wolnej Polsce ciągle myśleli.
Znanym awanturnikiem był Antoni,
lecz zawsze patriotycznie nastawiony.
Mazurek dąbrowskiego podśpiewywał,
na okolicznych Niemcach się wyżywał.
Tymczasem na wschodzie wojna trwała,
a ostra zima nie odpuszczała.
W Poznaniu nad Wartą port rzeczny stał
okrutny Niemiec magazyn tam miał.
Trzymał w nim odzież, żywność, opony,
które miał wysłać w dalekie strony
żołnierzom swoim.
Dzielni Polacy bierni nie byli,
niejedną budowlę już podpalili.
Dzielny Antoni port rzeczny znał
i swoich ludzi również tam miał.

Jedną „ekę” stanowili,
Wszyscy z Chwaliszewa byli.
Dostali więc zadanie,
przygotować podpalanie.
Wyglądać na wypadek to miało,
więc cóż im pozostało?
Do zwarcia prądu doprowadzili—
w ten sposób cały magazyn spalili.
Straty wszędzie ogromne były.
W ten sposób Polsce się przysłużyli.
Niestety w przypadek nie uwierzono
i wszystkich buntowników namierzono.
Wszystkich na śmierć skazano
lecz ich zasługi doceniono.
Dziś, ku pamięci tych co zginęli
co roku przy pomniku „Bollwerk” ten dzień
świętujemy

Zuzanna Wyszyńska, 8a

Uczniowie Czterdziestki w hołdzie Bohaterom!

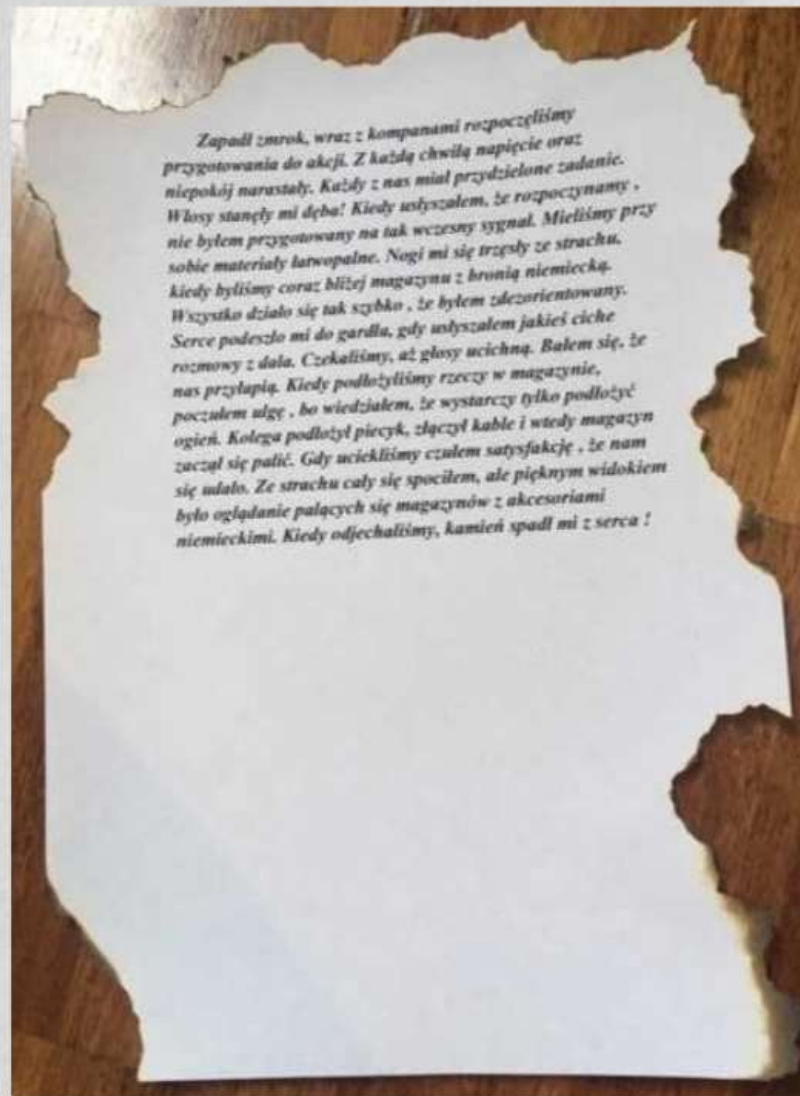
<https://drive.google.com/file/d/1EAcwWXcxb0TbhpBlnPzl9L55w528NCd-/view?usp=sharing>

„Warto pamiętać”
Życie przemija jak jedna chwila.
Lecz często sobie zadaję pytanie:
Co by było gdyby nie wojny,
zamieszki czy powstanie ?
Dziś mogę odpowiedzieć na to pytanie.
Jestem Polakiem i niech tak zostanie.
Ale to Oni – bohaterowie,
choć wszystkich nazwisk spamiętać
nie jestem w stanie.
Walczyli o mnie o nasze bytowanie.
Czasy dziś mamy równie trudne
i dla nas nowe i nietypowe.
A na lekcjach zdalnych i onlajnowych,
z historii o faktach uczymy się nowych.
Ile w pamięci nam pozostanie?
Nie wiem, nie odpowiem na to pytanie.
Lecz warto wiedzieć.
Kim byli i co zrobili?
Jak o naszą Polskę walczyli ?
A kiedy historia kołem swym zatoczy,
wtedy czymś nowym nas znowu zaskoczy.

Maciej Mrówka

Kartki z pamiętnika

Zapadł zmrok, wraz z kompanami rozpoczęliśmy przygotowania do akcji. Z każdą chwilą napięcie oraz niepokój narastały.

Zapadł zmrok, wraz z kompanami rozpoczęliśmy przygotowania do akcji. Z każdą chwilą napięcie oraz niepokój narastały. Każdy z nas miał przydzielone zadanie. Włosy stanęły mi dęba! Kiedy usłyszałem, że rozpoczynamy, nie byłem przygotowany na tak wczesny sygnał. Mielśmy przy sobie materiały łatwopalne. Nogi mi się trzęsły ze strachu, kiedy byliśmy coraz bliżej magazynu z bronią niemiecką. Wszystko działo się tak szybko, że byłem zdezorientowany. Serce podeszło mi do gardła, gdy usłyszałem jakieś ciche rozmowy z dala. Czekaaliśmy, aż głosy ucichną. Bałem się, że nas przylapią. Kiedy podłożyliśmy rzeczy w magazynie, poczułem ulgę, bo wiedziałem, że wystarczy tylko podłożyć ogień. Kolega podłożył piecyk, złaczył kable i wtedy magazyn zaczął się palić. Gdy uciekliśmy czułem satysfakcję, że nam się udało. Ze strachu cały się społem, ale pięknym widokiem było oglądanie palących się magazynów z akcesoriami niemieckimi. Kiedy odjechalismy, kamień spadł mi z serca!

Bollwerk'42

Gdy luty sniegiem sypać jął,
A lody skuły Warty nurt,
AK-owcy zwarli szyki swe,
by skruszyć niemiecki mur.

Za murem żywność, koce, opony stos
Na wschodni front przygotowane.
Spalić je, zetrzeć w pył,
to patriotów dziś wyzwanie!

Wydrzeć trzewia magazynom,
osłabić wroga miazdzącą się
sprytu polskiego siłą!

Iskierka mała - niewidzialna dłoń
wznieciła pożar ponad Wartą.

Łuny nad miastem w ognia zapale...
Czy winnych czynu nie ma wcale?

Niemiec nie uznał tej porażki!
Nikt nie jest winny? Winni wszyscy!
Na śmierć niech idą dla przykładu
Skazańcy z Gniezna i Poznania.

Niemal dwie setki ludzkich istnień
/to efekty przesłuchania/
na śmierć wysłano.

Chwała i cześć tym Bohaterom!
Niech pamięć o nich nie umiera!
Chwała i cześć!

— Mira Józwiak —

...Wszystkich
aresztowano
wielu zginęło

Lecz pamięć o nich
została

Wspomnij o nich gdy
będziesz przy Pomniku
Bohaterów Akcji
Bollwerk

Pamiętaj o tych którzy
zginęli za naszą
Ojczyznę!

Pamięć bohaterów Pomnika
Gdy Polska nie była na mapie
Gdy Niemcy mieli władzę
Oni mieli Polskę w sercach
Luty 1942 roku
Na wieś generała Skarżyskiego
Zabito Armii Krajowej i niepodległość
Nagany, niepodległość, armii
Nad miastem, spalił
A waleczni z nami walczyli w ogniu, w mrozie
Ojczyznę, wolność, miłość i miłość
Wielu zginęło, wielu zostało
Wspomnij o nich
Pamiętaj

Akty Bollwerk powstanie w pamięci
pokoleń. Będziemy pamiętać bohaterów
o naszych bohaterach zginęłych w 1942
do wt. Noc z 20 na 21 lutego 1942r.
powstanie z nami na stałe my
pamiętamy i pamięć
będziemy. Niemcy okupowali dotkliwie
współali. Wygrali pokój, powstanie
pożeranie. Bratnia akty Bollwerk
pamiętamy za sobą straty w
ludziach. Dziękujemy wszystkim bohaterom
stojącym pomniki, organizując imprezy
ku naszej cześci, pamiętamy na
kawsze.

“Polski patriotyzm”

**Polsko ukochana, niepodległa zbudowana
Ojczysta i wierna, mądrości pełna
Historyczna odważna, najlepsza poważna
Dobra i potężna, miłości pełna
Żyjmy w niej razem, jak Mieszko z Bolesławem**

Franciszek Frąszczak

„Umiłowanie Ojczyzny”

Patriotyzm - piękna sprawa!
nikt się dziś nie zastanawia,
czy warto w sercu Polskę mieć?
bo kochać Ojczyznę wystarczy chcieć!

Czym on tak naprawdę jest?
trzeba zrobić sobie test.
Czy orzeł i flaga powodują dumę?
Czy hymn państwowy daje zadumę?

Szacunek do języka ojczystego,
Wspomnienie papieża Jana Pawła II
oraz wszyscy wybitni polscy ludzie
co nie poddali się panującej obłudzie,
z orzełkiem w sercu o Polskę walczyli,

Wspomnienie papieża Jana Pawła II
oraz wszyscy wybitni polscy ludzie
co nie poddali się panującej obłudzie,
z orzełkiem w sercu o Polskę walczyli,
tak patriotyzm nam rozstawili.

Daleko patriotyzmu szukać nie trzeba,
sportowcy z medalami są jak dar z nieba,

walczą o nie dla Polski! Nie dla siebie!
Taki patriotyzm – u nas, u mnie i u ciebie.

Karol Dolata 7B

„Patriotyzm” Emilia Ptaszyńska

Jestem patriotą
i kocham Polskę stale.
Nie czekam na wojnę,
aby to pokazać.
Unikam wojen, szanuję ludzi.
Nie zaśmiecam boiska,
nie wymyślam przezwiska.
Pomagam tym biednym
i tym niezbyt miłosiernym.
Lecz gdy znajdę się w potrzebie,
oni mi pomogą,
bo są patriotami,
tak jak my wszyscy powinniśmy być.

Bollwerk 42

Jezioro Rusalka przez Polaków wykopana,
w ręce Niemcom oddana,
Ośrodek wypoczynkowy to jest aktualnie,
a strzegą go pomniki bardzo dokładnie,
Tajne nauczanie, śluby tajemne,
W tamtych czasach to było potrzebne,
Małe sabotaże “Pawiak Pomścimy”,
Potem gazety na Polskie zmienimy,
Następnie łatwo palne przedmioty do fortu wrzucimy,
A potem pożar i w końcu rządy Niemieckie się skończyły.

Laura Ćwiklińska klasa 5A

LEKCJA O BOLLWERK

Nad zimnym Poznaniem w oddali
Łuna jasna i ciepła
To nie gwiazda, nie księżyc
To Bollwerk się pali...

A ten ogień dodaje otuchy
A ten ogień wróży zwycięstwo
W sercach Polaków nadzieja
Żar, odwaga, męstwo

Jasny ogień spalił na popiół
Czyjeś złe zamiary
Dobry ogień obiecał wolność
Walczącym dodał wiary

Wysoka cena płomieni
Czyjeś życie bezcenne stracone
Wspomnienie
Jedyna zapłata za ludzkie istnienie

Lekcja historii o Bollwerk
To wielka lekcja Poznania
Hołd za odwagę, szacunek
Dla ludzi pełnych oddania

*Karolina Toporek,
Poznań, 8.02.2021 r.*

Ewa Wójcik i Gabriela Karlik „Bollwerk”

Akcja oddziału dywersji bojowej
to BOLLWERK, nie trudno się domyślić bowiem.
Wielkopolska przegrała w kampanii wrześniowej,
ciężko nam było się pogodzić po niej.

Była to dla nas wielka strata,
choć przebieg akcji BOLLWERK był mistrzem świata.
Choć do tej pory o tym się nie mówi, jesteśmy z siebie
dumni i na dodatek rozumni.

WIERSE PATRIOTYCZNE

Bollwerk

Polacy w walce stają lecz przegrywają.
Niemcy Polskę okupują i w niewolę nas pakują.
Lecz Polska się nie poddaje, pomysł oni mają
by podpalić ten magazyn, gdzie Niemcy
zapasy trzymają.
W nocy pożar się rozpalili i ich zapas
się spalił.
Miał to sabotaż być, lecz się nie udał,
gdyż wiosną żołnierzy aresztowano
za zapasów spalenie.
Bohaterami się stali, gdy zabici zostali

Wiersz pt. "Bollwerk"

Tak bardzo niewielu zrobiło tak wiele.
I widać jak w życiu ważne są szczytne cele.
Generał dowodził tą armią wspaniałą.
By wygrać tą akcję z pokorą i chwałą.
Spalili opony, żywności zapasy
i przed okupantem uciekali w lasy.
Lecz Niemcy okrutnie się na nich zemścili.
Wszystkich wyłapali a potem zabili.
I chociaż ta wojna jeszcze długo trwała.
To cześć bohaterom
I do dzisiaj chwała!

Bollwerk

Zaczął się nowy dzień
gdy ptaki śpiewały
oddział szykował się do akcji,
akcja nie była skomplikowana
ale było trzeba zachować ostrożność,
plan już zapamiętany oddział był gotowy,
gdy nadeszła noc
oddział szykował się na bój
zapadła już noc
wszyscy mieszkańcy Poznania
szli już spać oddział
już idzie na bój
weszli przez okno
spalili wszystko
i wyszli cicho
lecz nie długo cieszyli się
akcją
bo szybko ich złapali i skazali

Patriotyzm to wiara i wierność ojczyźnie.

W wojnach życie czasami poświęcone.

Dzięki ludziom, którzy walczyli w wojnie
żyjemy w pokoju.

Nie musimy bać się strzałów i bomb z
armat.

Możemy spać spokojnie.

Cieszę się, że żyję właśnie w Polsce!

Od nocy, do dnia,

Od dnia, do nocy

Walczyliśmy, z pragnieniem ognia

I Bollwerka mocy

Bohaterzy tworzyli ścieżki z ognia wykonane

Tak więc zrobiliśmy,

O drugiej w nocy podpaliliśmy magazynów parę

Nad ranem wszędzie już o tym słuchy

A miasta sparaliżowane mury

„Żołnierz na warcie”

Polscy żołnierze na warcie stoją,
by wolnego Polaka stać się ostoją.
Wojna też wiele nad Wisłą przelała,
by polska ziemia ocalała.
Hołd bohaterom, co pełnili pieczę,
by było bezpieczne polskie dziecię.

Bollwerk- chwala bohaterom!

Chwaliszewo dziś sławne się stało,
Akcją Bollwerk nocą rozbrzmiało,
płoną niemieckie magazyny,
Niemcom srogą karę wymierzimy,
Ślepy Antek z Armią Krajową,
nadwarciański port objęli pożogą.
Spłonęła odzież, płonie żywność i zapasy,
Sikorski, Anders- dumni z bohaterów, płyną oklasków głosy.
Kraj Warty przestanie istnieć,
a Polska w chwale zwycięstwa będzie błyszczeć!
Już za chwilę, już za moment...
obalimy niemiecką niewolę!
I choć chwala w śmierć się zamieni,
bohaterska akcja losy wojny zmieni.

Schowany w ciemności,
Wtulony w mrok.
W obliczu wieczności czekam na wyrok.
Ukrywam się przed wrogiem,
Gdzie?
Nie powiem nikomu.
Strach i samotność,
Tylko to mi pozostało.
Moim jedynym kompanem jest leżące obok mnie martwe ciało.
Ciszę przerywa karabinu wystrzał, 1, 2, 3, ...
Świszcząca kula leci.
Słysząc huk i jęki,
Tak bardzo przerażają mnie te dźwięki.
Nagle otwarły się drzwi,
Stanął w nich żołnierz cały we krwi.
Na ramieniu miał białą – czerwoną opaskę.
A na twarzy szeroki uśmiech.
„Chodź” do mnie chłopczyku wygraliśmy,
To już koniec.

*Miliony poległych, rannych nieskończenie wiele,
Niezliczone ruiny, nieskończone zniszczenia,
Niezliczone straty, utraty mienia,
Niezliczone zbrodnie, rany na ciele.*

*Lecz wśród tego piekła na ziemi,
Jeden dar anielski się zrodził,
To on Polaków oswobodził,
I wciąż w ich sercach się mieni.*

*Ten dar dał nam siłę potężną,
by zniszczyć mogiłę,
i ataki odpierać.*

*To nadzieja wśród nas do dziś żyje,
I w naszych sercach się kryje,
By w najgorszych chwilach nas wspierać.*

„NIGDY NIE ZAPOMNĘ”

1.09.1939 TO DATA DO DZIŚ ZAPAMIĘTANA,
WYBUCHŁA WOJNA OKRUTNA I SMUTNA.
O POLSKĘ Z NIEMCAMI WALCZYLI WSZYSCY POLACY,
NIE TYLKO DOROŚLI ALE TEŻ DZIECI I KAMRACI.
STRACH OGARNIAŁ WSZYSTKICH I TRWOGA GDY WRÓG
WKRAÇAŁ DO MIASTA I ATAKOWAŁ ZŁOWROGO.
LATA WOJNY TO CZAS SMUTKU I ROZPACZY,
CIERPIAŁY NARODY A WŚRÓD NICH POLACY.
W OBOZACH ZAGŁADY LUDZIE CIERPIEŁI Z BÓLU I UDRĘKI.
ŻYLI TAM W BRUDZIE, W NĘDZY, BYLI GŁODNI, WYCHUDZENI
I SWOJEJ GODNOŚCI POZBAWIENI.
PŁACZ, ROZŁĄKA I WIELKA STRATA TOWARZYSZYŁY W TYCH LATACH.
NA POLACH I ŁĄKACH MAKI CZERWONE KRWIĄ POLAKÓW SPLAMIONE.
OPUSZCZONE DOMY, PUSTE ULICE, DYM I ZNISZCZONE KAMIENICE.
ZA OJCZYZNĘ I HONOR WALCZYLIŚMY DO KRWI OSTATNIEJ,
GINĘLIŚMY I WREZCIE 2.09.1945 ZWYCIĘŻYLIŚMY.
JESTEM POLAKIEM I PATRIOTĄ MAŁYM.
POLSKA TO MÓJ DOM I MOJA OJCZYZNA,
SYMBOL MĘSTWA „ODWAGI I POŚWIECENIA” ORAZ WYZWOLENIA.

Wczoraj czy dzisiaj, czy... kiedy jutro nadejdzie, nasza Ojczyzna najważniejsza będzie.
To dla niej wiekami krew przelewano, odnoszono rany, życie oddawano.
To jej cząstka tkwi w każdym z nas, wyryta głęboko przez historii czas.
O niej każdego dnia pamiętamy, czy idziemy do szkoły, czy hymn śpiewamy.
Czołgi, bagnety, na ramieniu broń, walka, ucieczka, okopy i schron.
Powstanie, wojna, akcje AK, sanitariusze, harcerze, Bollwerk'42.
Flaga, wybory i praca każdego dnia – tak różne oblicza miłość do Ojczyzny ma.

Oliwia 7a

Wojna jeszcze nie przegrana
Rodacy nasi dzielnie walczą
Ich krew za nasz naród jest przelana
Wojują z postawą niesamochwalczą
Wszystko dla dobra kraju
Taka ich ideologia
rozpalającego ich serca żaru
Na froncie stawali co dnia
Plan był doskonały
Niejeden magazyn płonie jak pochodnia
Pamiętajmy, jak oddane były nasze oddziały
Nie tylko w obrębie tego tygodnia

Michał 7a

Akcja Bollwerk ryzykowna niebezpieczna
brali udział Polscy ludzie z Chwaliszewa
rzekli bowiem polscy ludzie "Magazyny spalić trzeba!"
No i spłonął już magazyn
a zapasy razem z nim
potem płonie już ten drugi
z mundurami niemieckimi
Bach a potem Niemcy
w to miejsce się zjawili
i Polaków ukarcili
jakież były ludzi męki
na stracenie ludzie wierni
Niemcy szkody też ponieśli
Miliony Marek potracili
Lecz to Polscy ludzie wierni
co by Polski nie zdradzili

Pablo 7a

Bollwerk' 42

Choć czas wojny był dość trudny,
to na pewno nie był nudny,
choć Bollwerk'u czas przeminał,
port w Poznaniu nie zaginał.

W naszym ukochanym mieście,
niemieccy żołnierze byli,
ich nie powiadomiliście
na miejsce w czas nie zdążyli.

Tylko sobie rąk nie poparz,
to wszyściutko był sabotaż,
odbierany negatywnie,
przez Polaków pozytywnie.

● Że w magazynie wypadek,
wszystkim było mówione,
jednak to nie był przypadek,
wszystko było dopieszczane.

● Gdy się Niemcy dowiedzieli,
Polacy dużych szans nie mieli,
w końcu wszystkich powybijali,
dumni z siebie paradowali.

● Poległym obiecać dzisiaj chcemy,
że ojczyzny strzec będziemy,
za nich Bogu dziękujemy,
wierszem tym docenić chcemy.

Zuzia i Gabrysia 7a

Nocny wyścig

Ciemno, cicho, nikt nic nie wie
Szeptem mówią "Bollwerk" będzie
Ktoś usłyszy, ktoś przekaże
Warta wie? Chyba nie

Ogień ciepły, płonie śmiało
Małe serce rozgorzało
Biegiem! Prędej! Póki księżyc
Nikt nie widzi, nikt nic nie wie

Tchu już braknie, słońce wstaje
Rosa błyszczy, kogut daje
W blasku chłopiec w czerwień ubrany
Jak gdyby krwią oblany

- List się gniece, brudna koperta
Ale jeszcze, jeszcze, dalej pędzi
Byle nikt nie widział, nikt nic nie wie
Nikt nie może się dowiedzieć

- Drzwi otwarte, szybko do środka
Ciemno znowu, cicho znowu
Ktoś podchodzi, list zabiera
Patrzy z powagą, potem uśmiecha

- Miły głos chwali dziecko
Ale czy to dziecko jeszcze dzieckiem?
Może dzieckiem, ale jakim?
Takim, co w sercu całą Polskę pozostawi

Zosia 7b

„Noc odwagi”

Do boju Polsko!!!
Do boju Rodacy!!!
W was nasza nadzieja.
Nadzieja na lepsze życie.
W was siła, odwaga i męstwo.
Nadeszła ta noc...
Ciemna i zimna...
To jest ta chwila.
To jest ten moment.
Tyle ognia i dymu...
Ale wy się nie cofniecie.
Za Polskę, za nas Panowie!!!

Maks 7b

Bollwerk'42 – pamiętamy!

Polskiemu Państwu Podziemnemu wiele zawdzięczamy.
Ważną i niebezpieczną rolę odgrywało,
Akcji sabotażowych dokonywało.

Naziści zniszczyć kraj nasz chcieli,
Lecz źle się do tego wzięli.
Zgładzić polskość naszą pragnęli,
Jednak odwagi Polaków nie przewidzieli.

Dwunastu żołnierzy AK i pięciu chwaliszewian dzielnych
Podpaliło magazyny okupantów bezczelnych.
Stracenia niestety nie uniknęli,
Ale starania i walkę bohatersko podjęli.

I jedno jest pewne – pamięć o nich nigdy nie zaniknie,
Żywe polskie serca na zawsze przeniknie!

Amelka 7c

Wybrane fragmenty prezentacji
multimedialnych wykonanych
przez uczniów poznańskich szkół
podstawowych.

Obelisk upamiętniający akcję „Bollwerk”

Pomnik przy ul. Szyperskiej w Poznaniu (Garbary).

<https://prezi.com/view/4MADED7uQzEOI6GStbZD/>

Przygotowania do akcji i rozeznanie w terenie

W związku z zwerbowaniem odpowiednich ludzi rozpoczęła się faza przygotowań - zapoznawano się z planami portu, przygotowywano plan działania.

Plan poznań z czasów okupacji hitlerowskiej

Namiestnik Kraju Warty- Arthur Greiser

W 1939 roku po napaści Niemiec na Polskę namiestnikiem Kraju Warty był Arthur Greiser, który otrzymał od Hitlera zadanie włączenia Wielkopolski do Trzeciej Rzeszy i jej **zniemczenia**.

Arthur Greiser, za główny cel postawił sobie **oczyszczenie Poznania i okolic z Polaków oraz wyniszczenie narodu polskiego**.

Namiestnik Kraju Warty- Arthur Greiser skazany na śmierć

Za wcielanie w życie ludobójczych idei w Kraju Warty spotkała go najwyższa kara. W maju 1945 r., czyli cztery miesiące po ucieczce z Warthegau, został aresztowany przez wojska amerykańskie w Austrii. Kilka miesięcy później przekazano go Polakom. 9 lipca 1946 r. Najwyższy Trybunał Narodowy w Poznaniu skazał go na śmierć przez powieszenie.

Został stracony 21 lipca 1946 r. na stoku poznańskiej Cytadeli w ostatniej publicznej egzekucji w Polsce.

KRAJ WARTY

Wielkopolska i okolice zostały włączone po niemieckiej agresji w 1939 roku do terytorium III Rzeszy jako **Kraj Warty**

Ważne postacie Armii Krajowej

Stefan Rowecki
(1895-1944) - Komendant
Główny Armii Krajowej
i pierwszy jej dowódca,
generał Wojska
Polskiego, działacz
niepodległościowy,
jedna z najbardziej
znaczących postaci
Polskiego Podziemia.

Tadeusz Komorowski
(1895-1966) - pseudonim
"Bor" - Polski generał,
dowódca Armii Krajowej;
aktywny działacz drugo-
wojennego konspiracji, uczestnik
wybuchu powstania w
Warszawie, jeden z
głównych przywódców
polskiego podziemia.

Leopold Okulicki
(1898-1946) - polski
wojskowy, ostatni
dowódca Armii Krajowej,
jeden z szesnastu przywódców

W nocy z 20 na 21 lutego 1942 dzięki drobniawczo zaplanowanym działaniom podpalono magazyny w Porcie Rzecznym nad Wartą, które w rezultacie pożaru doszczętnie spłonęły. Znajdowały się w nich niemieckie mundury oraz żywność przeznaczona do wysłania na front wschodni. Straty były liczone w milionach. W odwecie za tę akcję Niemcy stracili w Poznaniu i w Warszawie szereg poznaniaków, żołnierzy Armii Krajowej.

Na terenie okupowanego kraju powstały państwowe podległe władzom RP na uchodźstwie, tworząc Polskie Państwo Podziemne.

Jego najważniejszymi elementami były: Delegatura Rządu RP i Krajowa Rada Ministrów, Rada Jedności Narodowej oraz Siły Zbrojne PPP, czyli organizacja Związek Walki Zbrojnej - Armia Krajowa, stanowiąca część Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Prezentacje multimedialne

JAKIE STRATY PONIEŚLI NIEMCY ?

- Niemcy szacowali straty na około 1,5 miliona marek czyli 2288072 ówczesnych tysięcy złotych. Historycy uważają, że to kwota znacznie większa.

Najważniejsza nie była kwota pieniężna tylko wartość

W tym czasie na terenie Związku Radzieckiego trwało zimy. Żołnierze Wehrmachtu (niemiecka armia) W ten sposób tracili ochotę do walki. Poznaniacy na froncie wschodnim i tym samym przyczynili się do

ARESZTOWANIA

W dniu 1943 r. pierwszy nadprokurator przy Sądzie Specjalnym (Herricht) Hermann Kerl sporządził akt oskarżenia przeciwko 15 osobom akeji „Bollwerk”.

W dniu 16 października 1943 r. nie udało się wykonać wyroku śmierci na: Antoni Kolanek, Tomasz Kolanek.

- Była to największa akcja wielkopolskiego podziemia, która miała realny wpływ na sytuację wojsk niemieckich na froncie wschodnim.

Gdzie i Kiedy?

Kiedy?- Noc z 20 lutego, na 21 lutego

Gdzie?- Miasto Poznań ulica Estkowskiego

O CO CHODZIŁO W AKCJI BOLLWERK?

Akcja Bollwerk miała zmniejszyć zaopatrzenie Niemców podczas II Wojny Światowej na froncie wschodnim w zakresie dostaw:

- żywności,
- ciepłych mundurów w tym płaszczy zimowych,
- żywności np.: mąki, cukru,
- innych wyrobów przydatnych na froncie np. 5000 opon do pojazdów.

Bohater akcji - Ślepy Antek z Chwaliszewa

- Była to największa akcja wielkopolskiego podziemia, która miała realny wpływ na sytuację wojsk niemieckich na froncie wschodnim.

go mieszkańca Chwaliszewa, który stracił prawe oko w jakiejś walce.

ni kolesie, na bakier z honoru, pewne zasady. Bywając tam mi. Znał też oczywiście ludzi swojej ekipy do pomocy. Znalazł też magazyn, gdzie trzymał mazurki.

waniem pożaru się udało i udało się funkcjonariuszom gestapo.

tym prawie wszystkich. Większość informacji na temat akcji przesyłanych donosów.

Rozpoczęcie akcji „Bollwerk,,

Władysław Anders w rozmowie z Stalinem poruszał ten temat i mówił „spalenie olbrzymich magazynów ciepłej odzieży w Poznaniu, zebranej w całej Rzeszy na progu tej zimy przysłużyło się poważnie sprawie”.

W akcji tej wzięli udział żołnierze AK oraz mieszkańcy Poznania (z Chwaliszewa).

Osoby, które brały udział to m.in. Starszy sierżant Michał Garczyk, Antoni Gąsiorowski (zwany Ślepy Antek), plutonowy Edmund Jankowiak, Chor. Stanisław Kwaśniewski (Łysy).

Uczniowie klas ósmych wykonali prezentacje multimedialne

POMNIK

- W 1982 r. odsłonięto przy ul. Estkowskiego w niedalekiej odległości od skrzyżowania z ul. Garbary pomnik poświęcony pamięci bohaterów. Upamiętniono to wydarzenie również w Janowie pod Środą Wielkopolską w miejscu pamięci – tzw. kamiennym kręgu pamięci Ruchu Oporu i Walki Wielkopolan w latach 1939-1945, gdzie jeden z głazów został poświęcony akcji Bollwerk.

SKWER BOHATERÓW AKCJI BOLLWERK

21 lutego 2017 nastąpiło uroczyste nadanie imienia skwerowi położonemu przy ulicy Szyperskiej w Poznaniu. Oficjalna nazwa skweru to Skwer im. Bohaterów Akcji Bollwerk.

PORT RZECZNY NA WARCIE LATA 40

Fot. 2. Płoną magazyny w porcie rzeczonym w Poznaniu 21 II 1942 r. (ze zbiorów Archiwum Państwowego w Poznaniu)

CELA ARESZTANCKA W
POZNAŃSKIEJ SIEDZIBIE GESTAPO
1945 r.

GILOTYNA W WIEZIENIU NA MŁYNSKIEJ 1945 r.

FORTU VII -1945 r.

NIEMIECKI OBÓZ KARNO ŚLEDZCY
W ŻABIKOWIE 1945 r.

Akcja zakończyła się
sukcesem

Straty niemieckie
wyniosły:
1 mln marek
(oficjalnie)
3 mln marek
(faktycznie)

Przed akcją

Przed wyznaczonym terminem akcji jej uczestnicy postanowili uratować przez zniszczeniem część znajdujących się w magazynach produktów spożywczych. Według dokumentów poznańskiego gestapo wynieśli oni ponad 3 cetnary mąki, cukru i grochu. Produkty te miały trafić do najbardziej potrzebujących rodzin członków wielkopolskiej konspiracji.

Polska po klęsce wrześniowej 1939

W następstwie klęski militarnej Polski we wrześniu 1939 roku jej terytorium znalazło się prawie w całości pod okupacją Rzeszy Niemieckiej i Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich

Walka z okupantem

Polacy chcieli zadawać wrogowi dotkliwe straty chroniąc przy tym ludność cywilną.

Do form walki należały: bierny opór w zakładach przemysłowych, sabotaże - psucie maszyn i materiału; sabotaż w transporcie paliw, amunicji i żywności; akty sabotażu przeciw magazynom i składom materiałów wojennych i żywności; sabotaż rolny i bakteriologiczny.

Akcja Bollwerk
42' - pamiętamy

BOLLWERK 42
PAMIĘTAMY

BOLLWERK '42
Pamiętamy!

BOLLWERK
PAMIĘTAMY

Bollwerk ,42

Bollwerk'42

Bollwerk'42

Akcja „Bollwerk”

Poznań, 20/21 lutego 1942 r.

Bollwerk'42
pamiętamy

AKCJA BOLLWERK

Emilia Blazkiewicz, 86

Uczniowie wybrali się na wycieczki rodzinne śladami akcji Bollwerk

Dziękujemy wszystkim uczniom i nauczycielom szkół zaangażowanych
w realizację projektu “Bollwerk’42 Pamiętamy”,
za podjęty wysiłek i działania, które w znaczący sposób przyczyniły się
do upowszechnienia wiedzy w społeczności lokalnej na temat historii
tej spektakularnej akcji ruchu oporu w Wielkopolsce
i w upamiętnienia 79. rocznicy tego wydarzenia.

W roku szkolnym 2021/2022 będzie realizowana II część projektu,
do której zapraszamy wszystkie szkoły podstawowe Miasta Poznania.

*Prezentację opracowała
koordynatorka projektu
mgr Justyna Kulma*